

veto

onafhankelijk studentenblad

jaargang 46 nummer 9

16 maart 2020

tweewekelijks blad

erkenningsnummer p706128

afgiftekantoor Leuven

bpost

PB-PP B-02817
BELGIË(N) - BELGIQUE

Zwart op wit

INTERNATIONAAL

Black History
Month in Leuven

SOCIAAL

De spaghetti die
steeds duurder wordt

NAVRAAG MET BRIHANG

'En plots ben ik
Radio genoeg'

Het bestaansrecht van Alma

De prijzen van Alma zijn 38 procent verhoogd sinds 2011 (p. 16 van deze krant). Alma zelf verantwoordt die stijging al jaren door de koppeling aan de index. Maar de consumptieprijsindex is in dezelfde tijdspanne slechts met 16 procent verhoogd.

Alma staat alleen in haar steeds duurdere spaghetti: het goedkoopste gerecht aan de UGent is 3,30 euro, dat van de UAntwerpen 3,40 euro. In Alma is dat 3,75 euro. Alma zit al jaren op een koers van strenge budgettaire verantwoordelijkheid. Maar haar bestaansreden is net om onder de marktprijs te leveren. Dat is geen overbodige luxe: het is decretaal verplicht voor universiteiten om gezonde én betaalbare voeding aan te bieden.

Met de huidige prijzen zijn Loempialand, kebab, McDonalds, pastabekers en pizza niet veraf. Zeker met de prijsdifferentiatie, waarbij het duurste gerecht oploopt tot 6,90 euro, ga je voorbij aan de taak van een studentenrestaurant om goedkope en gezonde alternatieven aan te bieden.

Dat geldt helemaal voor vegetarische opties. Als je gezond en goedkoop eten aanbiedt, dan dienen die twee objectieven tegelijkertijd nagestreefd te worden. Als vegetariër in Alma 1 zijn gerechten aan 3,75 niet altijd aanwezig en zeer beperkt qua keuzeopties. Kies je voor de gezondheid van een gevarieerd menu, dan horen prijzen van 6,90 euro daarbij. Zelfs de keuze voor een milieuvriendelijke voedingswijze wordt zo een keuze voor de elite.

Dat de prijzen zo hoog liggen is verre van onlogisch: Alma moet roeien met de riemen die het heeft en als men ergens kosten kan doorrekenen is het allicht bij de student. Problematischer is de houding van het rectoraat, dat Alma's prijzen in het verleden als 'onrealistisch laag' bestempelde. Zulke reactie wijst op een gebrekkig inzicht in de rol van Alma: onrealistisch lage prijzen bieden voor een kwetsbare groep studenten.

Die ambitie van hogeraf, Alma marktconform en concurrentieel maken, heeft zeker geholpen om de historische schuldenberg van het studentenrestaurant te verdringen. Alleen, als je niet meer voordelig bent voor een kwetsbare groep als beursstudenten, die zelf goedkoper kunnen koken, wat is je nut dan nog?

Zeker als we zien dat andere universiteiten die kleiner zijn wél onder die marktprijs kunnen blijven, vragen we ons af waarom de universiteit niet ingrijpt. Excellentie door inclusie, zei Sels nog aan het begin van het academiejaar. Kabeljauw voor 6,90 euro valt daar niet onder.☺

Daan Delespaul is redacteur sociaal, Ana Van Liedekerke is hoofdredacteur. Het editoriaal wordt gedragen door de voltallige redactie.

CARTOON VAN DE WEEK

door Lectrr

<i>Nieuwe bachelor UHasselt bedreigt sociale wetenschappen KU Leuven</i>	4	ONDERWIJS
<i>Geneeskunde krijgt extra studenten zonder extra geld</i>	6	ONDERWIJS
<i>Generatie 2020 zou beter moeten weten</i>	7	SPLINTER
<i>Stereotypering door het coronavirus</i>	8	INTERNATIONAAL
<i>IMEC: het verhaal van een onderzoeksgigant</i>	10	ONDERZOEK
<i>Interview Geert Mak</i>	12	SOCIAAL
<i>De toekomst van de buspas</i>	15	STUDENT
<i>De Alma en haar prijsstijgingen</i>	16	SOCIAAL
<i>Interview Grum Abay</i>	18	INTERNATIONAAL
<i>Verhalen van de Oude Markt</i>	20	BEELD
<i>Professoren en boetes in de bib</i>	22	STUDENT
<i>Black History Month</i>	24	INTERNATIONAAL
<i>Interview Rachida Lamrabet</i>	26	CULTUUR
<i>Kleur in de cultuurwereld</i>	30	CULTUUR
<i>Navraag met Brihang: 'Ik kan pas een paar dagen later van shows genieten'</i>	32	NAVRAAG

Nieuwe richting UHasselt bedreigt KU Leuven

De UHasselt wil vanaf 2022-2023 een bachelor Sociale Wetenschappen inrichten. Dat kan de Leuvense faculteit Sociale Wetenschappen pijn doen, die kampt met een dalend aantal bachelorinschrijvingen.

door [Tijs Keukeleire](#)

Welk effect de nieuwe richting op de studentenaantallen in Leuven zal hebben staat niet vast: UHasselt maakt zich sterk dat het groepen weet aan te spreken die normaal niet op de universiteitsbanken raken.

'Voor een deel boren we een nieuwe groep aan', zegt UHasselt-rector Luc De Schepper. 'Maar daarnaast, daar zal ik niet flauw over doen, zullen er ook groepen zijn die niet meer in Leuven gaan studeren.'

Vervelling

Bij Steven Eggermont, decaan van de faculteit Sociale Wetenschappen, breekt het angstzweet niet meteen uit. Hij vestigt zijn hoop op een pro-

ces van vervelling dat de faculteit nu doormaakt, onder andere als reactie op de tegenvallende inschrijvingscijfers.

Een groter aantal bachelorstudenten in Vlaanderen kan positief zijn voor de Leuvense masteropleidingen

'Dat is een bijna automatisch antwoord op de concurrentie uit het oosten', zegt Eggermont. 'We zijn bezig met ons verhaal en onze aantrekkingskracht te versterken. Er zullen door de nieuwe richting studenten in Limburg blijven, maar zal

'Dit is het soort startfinanciering waar ik mij van zou afvragen of je de richtingen dan nog wel wil'

[Steven Eggermont](#), decaan faculteit Sociale Wetenschappen KU Leuven

dat in absolute aantallen onze instroom beïnvloeden als we met dit proces bezig zijn?'

Op dit moment haalt de faculteit 10 tot 15% van haar studenten uit Limburg. 'We denken niet dat dit zo'n destabiliserende impact zal hebben, maar we spelen er maximaal op in', zegt Eggermont.

Meer aantrek voor masters

Een groter aantal bachelorstudenten in Vlaanderen kan positief zijn voor de instroom van de masteropleidingen in Leuven. Die worden al een

tijdje steeds belangrijker voor de faculteit.

'Dat is een meer collaboratieve insteek', zegt Eggermont. 'Dit was misschien niet de allerbeste beslissing die de overheid heeft kunnen nemen, maar ons doel is goede sociale wetenschappers opleiden, eender waar.'

De nieuwe bachelor zit in een pakket van vier richtingen die de UHasselt krijgt van het Vlaams regeerakkoord, samen met de masters Materio-mics, Health Care en Verpleeg- en Vroedkunde.

Vijf miljoen

UHasselt krijgt vijf miljoen euro eenmalige financiering om de vier richtingen op te starten. Dat is geen vetpot, zegt ook decaan Eggermont. 'Dit is het soort startfinanciering waar ik mij van zou afvragen of je de richtingen nog wel wil. Zeker als je niet zoals wij al zestig proffen hebt rondlo-pen en vanuit het niets moet beginnen.'

Recto De Schepper geeft toe dat de opstartfinanciering wellicht niet zal volstaan. 'We zijn in gesprek met de Vlaamse regering en met Limburgse actoren om te zien of het aangevuld kan worden.'

In het verleden heeft Stichting Limburg Sterk Merk ook al bijgestoken bij projecten van de UHasselt. De Schepper zegt dat een nieuwe faculteit uit de grond stampen niet makkelijk is, maar ze worden geholpen door hun ervaring uit 2008 toen ze een opleiding Rechten introduceerden.

De opstart van de nieuwe rechtenopleiding gebeurde samen met de KU Leuven en de Universiteit Maastricht. Zit een nieuwe samenwerking in het verschiet? 'Dat is niet uitgesloten', zegt De Schepper. 'We spreken met verschillende universiteiten.'

Samenwerking

Waarom de UHasselt juist deze richtingen kreeg is niet duidelijk. Het kabinet spreekt over richtingen die nauw gelinkt zijn met de arbeidsmarkt in Limburg, maar de andere richtingen die de universiteit vroeg in haar Groeiplan (in totaal twaalf) zijn dat in principe ook.

Financieel is de UHasselt niet direct met haar gat in de boter gevallen. Een richting als Sociale Wetenschappen kan op veel minder financiering per student rekenen dan een richting als burgerlijk ingenieur, die de universiteit ook had gevraagd.

'Onze prioriteit was natuurlijk om alle twaalf te krijgen', zegt De Schepper. 'Maar als we er vier hadden moeten kiezen, zouden we eerder voor minstens één grotere opleiding zijn gegaan met betere financiering.'

Rationalisering

De richtingen die zijn toegekend moeten eerst nog de gebruikelijke goedkeuringsprocedure doorlopen. Tegelijk is de regering bezig met de rationalisering van het hoger onderwijs: het regeerakkoord vraagt de universiteiten en hogescholen om richtlijnen op te stellen voor nieuwe richtingen.

Wat daar ook uit de bus komt, de Limburgse richtingen kunnen er komen. Het kabinet recht-

Waarom de UHasselt juist deze richtingen kreeg is niet duidelijk

vaardigt dit door de lage participatiegraad in het hoger onderwijs in Limburg: 'We denken dat we een goed evenwicht gevonden hebben tussen een rationele organisatie en een versterkt aanbod in Limburg dat de participatiegraad er kan opkrieken.'

Steven Eggermont vindt de versnippering hoe dan ook geen goede zaak. 'De onderparticipatie is een belangrijk probleem,' zegt hij, 'maar juist sociale wetenschappers moeten weten dat het niet de kilometers zijn die jongeren uit de universiteit houden. Het is de sociale afstand, die wordt opgebouwd vanaf het middelbaar.'

Brain drain

Een andere belangrijke reden voor de nieuwe richtingen is de brain drain in Limburg. 'Jongeren verlaten de provincie en dat komt doordat opleidingen hier niet worden aangeboden', zegt De Schepper.

In West-Vlaanderen is er een gelijkaardig probleem: jongeren blijven vaak plakken op de plaats waar ze hebben gestudeerd. Toch besliste Kulak recent om de nieuwe masteropleidingen die het van het Vlaams regeerakkoord had gekregen niet in te richten.

Vicerector Kulak Piet Desmet wou meer inzetten op postgraduat en manama's om studenten helemaal op het einde van hun studieloopbaan in West-Vlaanderen te krijgen. De Schepper betwist die redenering: 'Postgraduat worden eerder gevolgd als bijscholing, niet als sluitstuk van een opleiding. Postgraduat bereiken enkel mensen die al in de provincie zijn.'

Onderwijskortjes

door [Tijs Keukeleire](#)

Coronavirus: studenten blijven thuis tot minstens paasvakantie

In een mail vrijdagmiddag maant de rector studenten aan om na het weekend niet meer naar Leuven te komen. Alle fysieke lessen worden opgeschort tot minstens de paasvakantie en vervangen door digitale alternatieven. Alma's bieden enkel afhaalmaaltijden, leercentra gaan dicht en bibliotheken worden gereserveerd voor onderzoekers en studenten die de fysieke collectie nodig hebben.

[Lees alle laatste updates op veto.be](#)

Nieuwe Master of Sociology

De KU Leuven telt een nieuwe Engelstalige richting. De faculteit Sociale Wetenschappen biedt vanaf volgend jaar een Master of Sociology aan met drie specialisaties: Culture and Society, Solidarity and Social Risks in Europe en blikvanger Social Data Science, die je nu niet kan volgen in de Nederlandstalige variant. De kostprijs voor studenten van buiten de Europese Economische Ruimte is 3.500 euro per jaar.

KU Leuven schakelt over op Ecosia

De KU Leuven hanteert vanaf 5 maart niet langer Google, maar Ecosia als standaard zoekmachine. Het initiatief komt er in samenwerking met Green Office en in kader van 'Ecosia on campus', een wereldwijd initiatief van meer dan 70 universiteiten om de zoekmachine als standaard in te stellen. Ecosia is een groene zoekmachine die 80% van haar inkomsten doorstort naar goede doelen die overal ter wereld bomen planten.

[Lees meer op veto.be](#)

© Lucas Palmans

Geneeskunde krijgt extra studenten, maar voorlopig niet het geld

De Vlaamse regering laat volgend academiejaar 156 extra studenten Geneeskunde en Tandheelkunde toe, tegen het advies van het medisch veld in. De faculteiten vragen bijkomende middelen, de minister onderzoekt.

door [Tijs Keukeleire](#)

Ruwweg de helft van de extra studenten zou bij de KU Leuven terecht komen. Artsen in opleiding kan je niet zomaar in grotere auditoria steken, zegt decaan van de faculteit Geneeskunde Paul Herijgers - bovendien is er in die grotere auditoria ook een tekort.

'We hebben heel wat vakken die in kleine groep worden gedoceerd: practica, klinische onderzoeken, communicatievaardigheden', zegt Herijgers. 'De capaciteit komt onder druk te staan.' Daarnaast kosten die practica ook veel, zeker bij Tandheelkunde.

'Zonder een injectie zal de kwaliteit van de opleiding er sterk onder lijden'

[Paul Herijgers](#), decaan faculteit Geneeskunde KU Leuven

© Elien D'hoore

en 32 procent meer dan de federale artsenquota toelaten.

De minister beargumenteert de beslissing met een tekort aan artsen. 'De zorgnoden worden steeds groter', zegt zijn kabinet. 'Wie vandaag bijvoorbeeld belt voor een afspraak met een tandarts, heeft in veel gevallen pas over een maand een afspraak.'

Het veld betwist die redenering. 'Er is geen tekort aan artsen in totaal', stelt Marc Moens, voorzitter van het Vlaams Artsensyndicaat. 'Enkel in bepaalde subdomeinen en regio's. In andere domeinen en regio's is er een overaanbod. De kraan opendraaien helpt daar niet voor.'

Decaan Herijgers sluit zich daarbij aan. 'Objectief gezien hebben we nog steeds meer artsen per inwoner dan het OESO-gemiddelde.'

Tekort sneller afbouwen

De minister zegt dat hij het historisch tekort aan artsen dat de federale planningscommissie had vastgesteld sneller afbouwt dan voorzien. Normaal moest dat geleidelijk aan op 21 jaar, nu doet Vlaanderen dat op eigen initiatief in 12 jaar.

De regering besloot al over de versnelde afbouw van het tekort, zonder Vlaamse Plannings-

commissie.

Decaan Paul Herijgers stelt zich vragen bij die redenering. 'We hebben jarenlang overtallen laten instromen. Nu is dat niet meer mogelijk door de numerus fixus bij het ingangsexamen, maar de zes jaar ervoor hebben we de tekorten uit het verleden al aangeboord.'

Planningscommissie

In de toekomst moet een Vlaamse Planningscommissie - een tegenhanger van de federale variant die de artsenquota bepaalt - de zorgnoden in kaart brengen. In februari besloot de regering echter al over de versnelde afbouw van het tekort, zonder Vlaamse Planningscommissie.

Als de Vlaamse Planningscommissie er eenmaal is, is het bovendien maar de vraag hoe anders hun prognoses zullen zijn dan de federale. Paul Herijgers: 'De data zijn de data natuurlijk, en de modellen zijn er. Afwijkingen zijn niet onmogelijk, maar het zullen slechts kleine modificaties zijn.'

De Planningscommissie zou in de toekomst ook subquota voor specialisaties moeten bepalen, waardoor het onevenwicht in aanbod kan worden aangepakt.⊗

SPLINTER

Generatie 2020 zou beter moeten weten

In februari pronkte *Het Nieuwsblad* met een nieuw project: Generatie 2020. De krant zal twintig pasgeboren baby's twintig jaar lang op de voet volgen. 'Prachtig? Niet helemaal.'

door [Lien De Proost](#)

Heel Vlaanderen zal 'van dichtbij' kunnen meemaken wat deze kinderen gedurende de eerste twintig jaar van hun leven zullen beleven, doen en voelen. Prachtig? Niet helemaal. Waar *Pano* een paar weken geleden nog waarschuwde voor het verspreiden van online content die kinderen in beeld brengt, is deze waarschuwing met storm Ciara of Dennis alweer weggewaaid.

Als onderzoeker werk ik met extreem premature kinderen. We botsen in dit veld vaak op wetenschappelijke onzekerheid, onder meer omwille van de uitdaging die onderzoek op deze kwetsbare groep met zich meebrengt. Aangezien de baby's geen *consent* kunnen geven, worden ze niet zómaar studiesubjecten. Ook wordt anonimiteit te allen tijde gewaarborgd, omdat dit nu eenmaal van uitzonderlijk belang is voor personen die niet zelf in staat zijn hun toestemming te geven. Het project van *Het Nieuwsblad* roept omwille van die reden vragen op: als *consent* en *privacy* voor de wetenschappelijke wereld zo belangrijk zijn, waarom zijn soortgelijke ethische uitdagingen in de journalistiek dan geen prioriteit?

We moeten ons in situaties als deze afvragen tot waar het ouderlijk beslissingsrecht mag reiken. Het lijkt bizar ouders zomaar te laten beslissen over het delen van dit 'nieuwe leven'. Het is daarenboven niet zomaar delen met familie of vrienden, maar ook met toekomstige werkgevers, verzekeraars en zelfs partners. *Het Nieuwsblad* creëert zo een nieuwe drang naar sensatie en vindt daarvoor deze vorm van voyeurisme gepast.

Waar de nieuwe regelgeving GDPR ons en onze *privacy* dient te beschermen, wordt ook die bescherming vluchtig in deze situatie. Op het moment dat Millie, Loubna en Morris oud genoeg zijn om hun recht om vergeten te worden te kunnen uitoefenen, is het al te laat. Zoals Vlaanderen even geleden kon aanschouwen in het programma *Help*, mijn borsten staan online is het internet genadeloos als het op *privacy* aankomt: een foto die eenmaal werd verspreid, haal je er niet zomaar meer af.

Vergeet ook niet dat opgroeiende kinderen beïnvloed worden door de omgeving waarin ze zich bevinden en de impulsen die ze meekrijgen. De impulsen die het vastleggen en het volgen van het kind met zich meebrengt, hebben dus ook een invloed op zijn of haar leven. Mocht dit project in de academische wereld plaatsvinden, zou het, naast het negatieve advies van iedere ethische commissie, ook geen 'waarheidsgetrouwe resultaten' opleveren. De invloed van het volgen verandert de situatie dermate dat we eigenlijk niet eens kunnen zien wat we in eerste instantie willen zien: het echte leven. Daarnaast, teruggrijpend naar die academische wereld, moeten we misschien eerst onderzoeken of dit soort projecten schadelijk kan zijn voor de ontwikkeling van een kind, een tiener, een puber. Het leven is al moeilijk genoeg in die jonge jaren, laat staan dat je doorheen die tijd, al dan niet tegen je zin, door camera's en commentaar achtervolgd wordt.

Vanaf het moment dat je als moeder je kind op de wereld zet, begint een proces van loslaten. Een proces van laten 'vallen' en leren 'opstaan', maar ook van het bieden van een veilige omgeving om dat in te kunnen doen. Het is nog maar de vraag of die veilige omgeving in eender welke wereld gekenmerkt wordt door een aanwezigheid van camera's, aandachtige maar onbekende gezichten op je gericht en commentaren op Facebook over je spelen, je spreken, en uiteindelijk zelfs je leven.

Dus laten we collectief nog een keer nadenken. Aan de journalisten: is dit echt wat jullie willen schrijven? Aan de ouders: is dit echt een beslissing die jullie kind ten goede zal komen in haar of zijn toekomst? En aan kijkend en lezend Vlaanderen: is dit echt wat we willen zien? Laten we gewoon met z'n allen genieten van de prachtige, nieuwe avonturiers in onze nabije omgeving. En als je dat nodig vindt, deel hen en hun leven met de mensen die je graag ziet. Want generatie 2020? Die zou beter moeten weten.⊗

De Splinter bevat een mening van de auteur. Lien De Proost doctoreert in de bio-ethiek.

Aziatische studenten in Leuven ervaren discriminatie door coronavirus

Er is geen ontkomen meer aan het coronavirus. De gezondheidscrisis maakt ook indirecte slachtoffers. Chinese en Aziatische studenten vertellen hoe het virus oude en nieuwe stereotypes blootlegt.

door [Remo Verdickt](#) en [Maria-Laura Martens](#)

'Een kind zag me op straat wandelen en liep gillend weg.' 'Ik had net ontsmettende gel gekocht toen een man voor de apotheek erg agressief tegen me begon te schreeuwen.' 'Tijdens een online groepsworkshop bleef een medestudent mij en mijn land voortdurend beledigen.' Het zijn slechts enkele anekdotes uit de negen getuigenissen die Veto ontving na een oproep tot Chinese en Aziatische studenten om hun ervaringen te delen.

Geen geïsoleerd geval

Rode draad is dat de angst over corona die geprojecteerd wordt op of weggelachen wordt ten koste van de Aziatische gemeenschap. Studenten krijgen zowel professioneel als in het dagelijks leven, en uitgaansleven, kwetsende opmerkingen of erger toegeworpen. Toch proberen de meesten te relativiseren. 'Ik verwacht geen enkele samenleving perfect te zijn, en dit beïnvloedt mijn waardering voor Belgen niet.'

Naast het verbale geweld moeten ze ook opboksen tegen subtieler, onuitgesproken onbegrip en stereotypes over Oost-Aziatische culturen. Het broodje-aap verhaal dat het virus afkomstig zou zijn van vleermuisensoep is genoegzaam bekend. Dergelijke misvattingen of overdrijvingen gaan al eeuwen mee, en hebben heel wat evoluties doorgemaakt.

Stereotypering: eeuwige schommelbeweging

Nicolas Standaert, hoofd van de Onderzoeksgroep Sinologie aan de KU Leuven, analyseert nu nuanceert: 'Europa heeft ten aanzien van China in de loop van de geschiedenis altijd een interessante wisselwerking tussen sinofilie en sinofobie gehad. Verlichtingsdenkers als Voltaire keken op naar China: een groot eengemaakt land met een uitgewerkt examensysteem, daar kon Europa toen slechts van dromen.'

'Vanaf het begin van de 19e eeuw sloeg dat om in een veel negatiever beeld, tot en met de anti-communistische rage in de jaren '50. Met de culturele revolutie kwam er dan weer een "China-hype", terwijl we nu net negatief terugkijken op

die periode. Na de Olympische Spelen van 2004 wordt er nog maar moeilijk iets positief gezegd over China.'

Ook bij specifieke stereotypes plaatst hij kanttekeningen: 'We hebben het hier over stereotypes ten aanzien van mensen die er "Chinees" uitzien, maar wat betekent dat eigenlijk? Je hebt mensen van eerste, tweede en derde generatie, internati-

'Ik had net ontsmettende gel gekocht toen een man voor de apotheek erg agressief tegen me begon te schreeuwen'

onale of nationale studenten, al dan niet geadopteerd of met ouders van verschillende etnische achtergronden.

'Het interessante aan raciale stereotypes is dat je puur op zicht helemaal niet kunt weten tot welke groep een persoon behoort, en of de persoon zelfs een Chinese achtergrond heeft, in plaats van bijvoorbeeld Japans of Koreaans. Daar projecteren we al onze stereotypes op', zegt Standaert. Een korte rondvraag in de aula over discriminatie bevestigde zijn punt. Een studente van gemengde afkomst kreeg op restaurant vervelende opmerkingen te horen. 'Ze werd dadelijk met corona geassocieerd terwijl ze op en top Belgische is. Ze moet Chinees leren zoals al onze andere studenten.'

Mondmaskers

Een duidelijk pijnpunt is het gebruik van mondmaskers. Zo werd een anonieme Chinese studente geridiculiseerd door een medestudent voor het dragen hiervan. Ze probeerde een dialoog op te starten over haar beweegredenen maar die werd steeds weggelachen. De studente gaf het incident aan bij haar faculteit maar had op het moment van schrijven nog geen antwoord ontvangen.

Nan Lin, Chinese studente antropologie, bemerkt de culturele verschillen. 'Ik hoorde verhalen van vrienden die mondmaskers probeerden te kopen en voelden hoe er achter hun rug werd

gelachen. In Westerse culturen lijken mensen het alleen maar te dragen wanneer ze erg ziek zijn, maar in veel Oost-Azische landen, ook Japan en Zuid-Korea, is het bijna een accessoire of fashion statement (*lacht*).'

'Natuurlijk dragen we het ook ergens als bescherming, en ik vind niet dat mensen iemand met de vinger moeten wijzen omdat ze voorzorgs-

maatregelen nemen. Gisteren stuurde mijn moeder me bezorgd, vragende naar de situatie hier. Ze zei dat ik indien nodig beter naar huis kan komen, daar wordt het virus beter aangepakt en is het nu veiliger (*lacht*)', besluit Nan.

Haatmisdrijven

De agressie blijft jammer genoeg niet louter verbaal. Zo vertelde een Somalische student ons hoe hij twee weken geleden getuige was van de fysieke intimidatie van een Chinese vriendin. Drie dronken Belgen benaderden de studente in een Leuvense fakbar. De mannen maakten gebaren dat ze een mondmasker hoorde te dragen, en begonnen haar vervolgens hardhandig uit het café te duwen.

Standaert ziet stereotiepen als logisch gevolg van culturen die interageren met zaken die ze niet gewend zijn. Het stereotiep is niet het probleem, je mag er alleen niet naar handelen. 'Je lacht, en dat is geen probleem. Ik zeg dat ook in mijn lessen: "Blijf maar lachen, want dan zie je het verschil." Dat ontdek je als het ware.'

De Somalische vriend belde de politie en wist een van de daders te fotograferen alvorens ze op de vlucht sloegen. Eenmaal ter plaatse stelde de politie alsnog een pv op, specifiek als haatmisdrijf.

Van meerdere dergelijke aangiftes heeft Veto geen weet. Politie Leuven kon geen cijfers over

een eventuele toename in incidenten tijdens het uitgaansleven voorleggen, want was zelf op het moment van schrijven in crisisberaad over het virus.

Hoe dan ook vraagt de juridische behandeling van deze aangiftes tijd, terwijl de internationale studenten doorgaans slechts voor kortere periodes in Leuven verblijven.

Westerse media en framing

Meerdere getuigen verwijzen naar de rol van online desinformatie. Nan Lin heeft het gevoel dat Belgen te veel vertrouwen stellen in zowel sociale media als Westerse nieuwsagentschappen:

'In China wordt alle nationale media gecontroleerd door de staat. Aangezien het zo gestuurd wordt, staan Chinezen er wantrouwig tegenover en zoeken ze hun informatie in zoveel mogelijk andere bronnen. Hier in België is dat wantrouwen er veel minder. Terwijl het net in die media is dat China de afgelopen jaren geportretteerd wordt als 's werelds grootste slechterik.'

Ook de anonieme getuige over het mondmasker treedt dat gevoel bij. De studiegenoot door spekte zijn grappen met kritiek op China's interne politiek, daarbij verwijzend naar verschillende online campagnes. Die vereenzelviging van het virus met communisme stoort haar.

'Wat de Chinese overheid doet, zou niet de essentie mogen zijn van de discussie. Deze crisis treft iedereen. Mensen mogen vinden dat mijn persoonlijke bekommernissen overdreven zijn en daar wil ik gerust een discussie over aangaan, maar politieke debatten zijn nu echt niet aan de orde.'

'Ik vind niet dat je mensen met de vinger kunt wijzen omdat ze voorzorgsmaatregelen nemen'

[Nan Lin](#), Chinese student Antropologie aan de KU Leuven

Being the bigger man

Opmerkelijk genoeg hameren alle getuigen erop geen rancune te voelen tegen de Belgische bevolking. Zo vertelde een man over meerdere incidenten op straat waarbij hij steeds de confrontatie uit de weg ging: 'Ik vond dat ik *the bigger man* moest zijn.'

Ook Weiyang Low, student Antropologie en Maleisiër van Chinese afkomst, probeert te relativiseren. 'Het gaat gewoon over onwetende mensen. Ik zie het niet als een algemene haat ten aanzien van mezelf omdat ik een andere kleur heb.'

Als antropoloog kijkt hij ook naar de reacties van zijn Belgische vrienden. 'Wanneer ik over mijn ervaringen vertel, reageren velen verbijsterd of erg ongemakkelijk. Op een manier is het te vergelijken met hoe mannen omgaan met verhalen van vriendinnen die worden lastig gevallen: wanneer we zelf geen ervaring met iets hebben, komt onze oplossing voor het probleem niet noodzakelijk uit de meest rationele hoek.'

Net als Weiyang beseft medestudente Nan dat Belgen minder rekening houden met Aziatische gevoeligheden omdat de koloniale verhoudingen heel anders liggen dan met bijvoorbeeld Congo. 'Een professor kan een grapje maken over Chinezen wat hij door de koloniale geschiedenis nooit zou doen over een Afrikaans land. Mensen weten gewoon minder over onze cultuur, en zijn dan ook minder bedachtzaam over hun woordkeuze.'

Voorbij de introvertie

Een laatste stereotype dat stilaan de wereld uit mag: Chinezen leiden een teruggetrokken bestaan, erg op zichzelf. Alle getuigen die aan dit artikel meewerkten waren bijzonder hartelijk en open. Nan moet lachen wanneer we haar over het vooroordeel vertellen. 'De meeste Chinese studenten hier zijn nu eenmaal ingenieurs. In de humane wetenschappen zijn er een stuk minder, maar die mensen zijn wel veel sociaal actiever. Over introverte ingenieurs hebben wij in China ook onze eigen stereotypes hoor (*lacht*).' ☺

© Kaylan Saro

IMEC: het verhaal van een onderzoeksgigant

Het gebouw torent glinsterend boven Leuven en zijn eigen sokkel uit. Binnen huist Imec. Een vzw met een omzet van 670 miljoen euro, 4000 werknemers wereldwijd en inmiddels vier cleanrooms.

door [Ana Van Liedekerke en Lien De Proost](#)

Begin jaren tachtig broeiden er zaken in het Leuvense departement Elektrotechniek (ESAT). Een honderdtal onderzoekers, met profen van Silicon Valley, Berkeley en Stanford, werkten er samen rond de nieuwe micro-elektronicotechnologie. De eerste pc was ontwikkeld door IBM en het werd duidelijk dat zware investeringen vereist waren als Leuven wereldtop wilde worden in het domein.

Een superlab

Op initiatief van Roger Van Overstraeten ontstond het idee voor een onafhankelijk onderzoekscentrum. 'Een superlab. We hadden er nog geen naam voor. Ik weet nog hoe fantastisch het moment was waarop het bekend werd gemaakt. Alles werd bij wijze van spreken mogelijk.'

instaan voor de dure infrastructuur, werd het centrum als spinoff opgevat: als Interuniversitair Micro-Elektronica Centrum (Imec).

Begin jaren tachtig was ook net de eerste Vlaamse executieve opgezet. Gaston Geens, toenmalige minister-president, was op zoek naar een prestigeproject om high tech te promoten in de DIRV-actie: de derde industriële revolutie. 'Imec werd daarin één van de componenten. Zo hebben we ook heel wat financiële middelen kunnen mobiliseren.'

De eerste cleanroom werd gebouwd in 1984, een decennium later kwam daar een tweede bij. Begin jaren negentig begon de samenwerking met grote bedrijven. 'Intell, Texas Instruments, dat waren de eerste groten waarmee we samenwerkten.' In een nieuw businessmodel werden veel kosten gedeeld met partners.

Samenwerkingen met meer en meer bedrijven

'In elke smartphone en computer die we vandaag hebben zit basistechnologie van Imec'

[Luc Van den Hove, CEO](#)

Aan het woord is Luc Van den Hove, op zijn vierentwintigste als doctorandus met zeventig anderen van ESAT in Imec gestapt en vandaag CEO van ondertussen het grootste onafhankelijke Europese onderzoekscentrum. 'We hebben 4000 werknemers en hebben kantoren in zeven landen.'

We spreken hem op de bovenste verdieping van het Imec-gebouw op de Leuvense ring. Smetteloos witte tafels, uitkijkend op de groene gordel rond Leuven. 'Mensen weten niet dat Leuven zo groen is. Ze zijn vaak verbaasd als ze hier boven komen.'

Hoge vlucht

De oprichting van Imec in 1984 was een schot in de roos. Omdat de KU Leuven alleen niet kon

ontstonden: 'Ondertussen zijn dat er honderden. We werken nu samen met zowat alle grote bedrijven. Intel, Samsung, Panasonic, maar ook TMC, de grote chipfabrikant in Azië, en bijvoorbeeld Huawei, Facebook, Google, Microsoft.' Imec groeide zo uit tot een plaats waar alle grootste spelers samenkomen.

De chiptechnologie van IMEC veroverde de wereld: 'Ik denk dat we mogen zeggen dat in elke smartphone en computer die we vandaag hebben basistechnologie van IMEC zit.'

En het verhaal gaat verder: 'We zitten op het punt dat chiptechnologie in alles geïntegreerd wordt. Alle apparaten worden intelligent. De toepassingen zijn eindeloos: gezondheidszorg, voedingssector, mobiliteit, landbouw, we evolueren naar smart everything.' In de loop van die 35 jaar

zijn er concurrenten geweest, maar geen enkele is zo doorgegroeid als IMEC.

Samenwerking KU Leuven

De samenwerking met universiteiten is in dat succes cruciaal. Zeker de KU Leuven, waar het allemaal begon en die nog altijd aan de overkant van de straat huist, speelt een sleutelrol, zegt Van den Hove: 'Imec zou nooit zijn wat het is als we niet hadden kunnen samenwerken met de universiteit.'

Tachtig procent van het budget komt van bedrijven

De gebouwen zijn dan wel eigendom van IMEC, de grond waarop ze gezet zijn is in erfpacht van KU Leuven. Een metafoor voor de verstremgeling: 'Onze strategie bouwt op heel veel onderzoek dat aan universiteiten gebeurt.' Het is een win-winsituatie voor beide: 'Wij trekken hen mee in industriële projecten. Imec staat op die manier tussen de universiteiten en de industrie.'

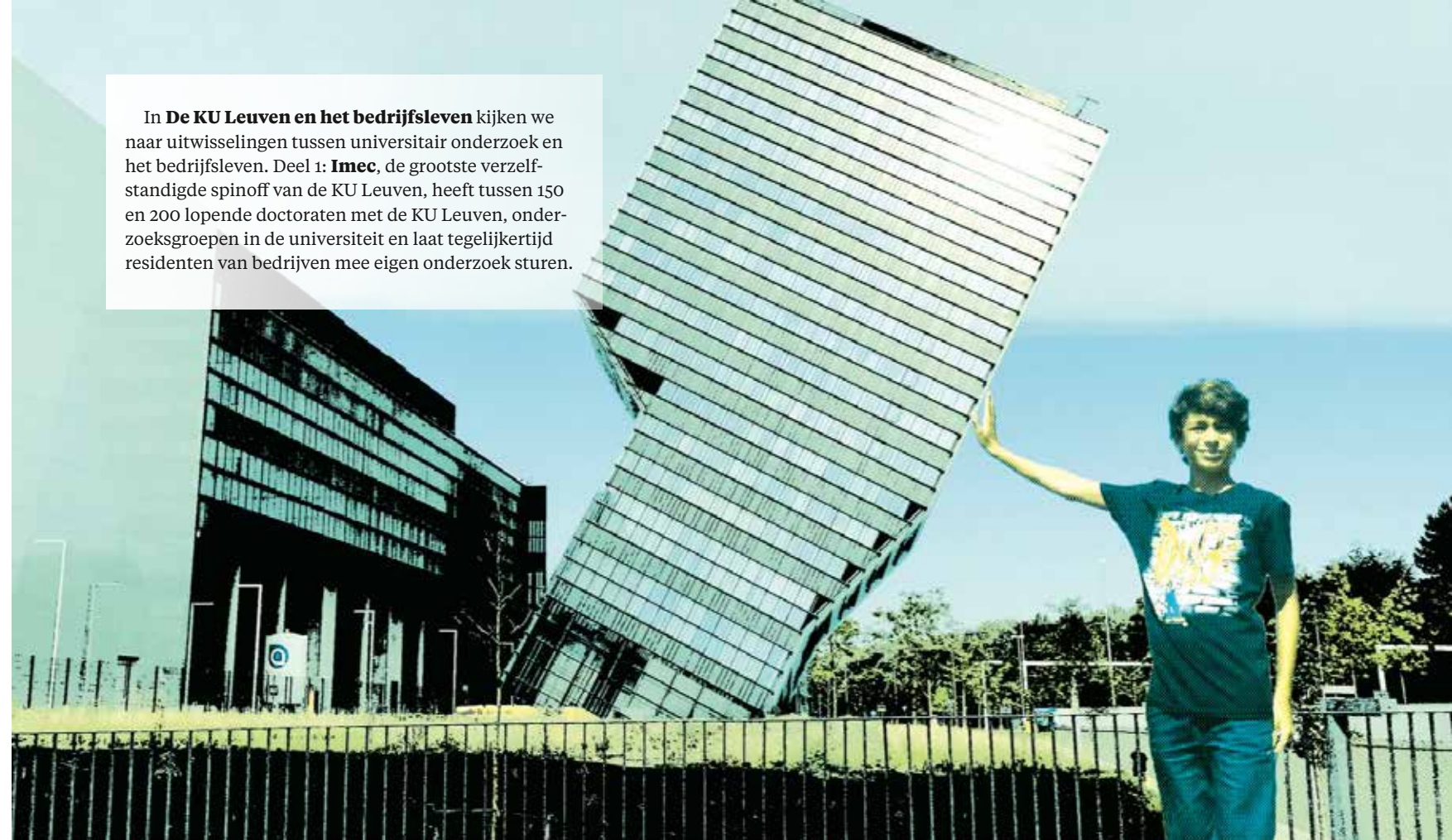
Grafeen bijvoorbeeld, legt persverantwoordelijke Hanne Degans uit, werd door de universiteiten ontdekt als een heel beloftevol materiaal. 'Zij zien dat door met een potlood een laagje te kleuren en daar iets mee te doen. IMEC maakt daar een industrieel proces van. Dat is een even grote uitdaging.'

Expertise combineren

De samenwerking met de universiteiten speelt zich af op verschillende fronten. 'We hebben veel doctoraatsstudenten die een doctoraatsdiploma halen van de universiteit, maar hun onderzoek hier doen met de infrastructuur van IMEC.' Samen met groepen van de KU Leuven genereert men tussen de 500 en 600 publicaties per jaar. 'De KU Leuven is een topuniversiteit. Ik denk dat wij daar een bijdrage aan leveren.'

In een aantal samenwerkingsprojecten biedt

In **De KU Leuven en het bedrijfsleven** kijken we naar uitwisselingen tussen universitair onderzoek en het bedrijfsleven. Deel 1: **Imec**, de grootste verzelfstandigde spinoff van de KU Leuven, heeft tussen 150 en 200 lopende doctoraten met de KU Leuven, onderzoeksgroepen in de universiteit en laat tegelijkertijd residenten van bedrijven mee eigen onderzoek sturen.

© Frank Claikens

men gezamenlijk zaken aan in de industrie. De nauwe samenwerking met Gasthuisberg leidt bijvoorbeeld tot technologie om Alzheimer beter te begrijpen of tot meer gepersonaliseerde kankerbehandelingen. Er zijn gezamenlijke labo's met Gasthuisberg en het Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB).

Ook in Gent zijn 700 mensen actief: 'Een groot deel daarvan is erbij gekomen door de fusie met Iminds'. Dat is een softwarebedrijf dat in 2016 in Imec is geïntegreerd, om de expertise te koppelen: 'Voor een smartphone is zowat alle hardware dezelfde. Maar als je bijvoorbeeld een sensor voor de landbouw moet ontwikkelen, dan is veel meer kennis van de toepassing nodig en moet de software vaak geëmbod worden op de hardware.'

Het echt fundamenteel onderzoek wordt daarbij wel aan de universiteiten overgelaten. 'We zetten wel heel fel in op fundamenteel onderzoek. Daarin willen we wereldtop zijn: de onderliggende fysische en chemische processen.' Maar het blijft gekoppeld aan toepassingen.

Uitwisseling met industrie

In de uitwisseling met bedrijven is de omzet van Imec als non-profitorganisatie torenhoog: 'Ons totaal budget voor dit jaar is 670 miljoen. 16 procent daarvan komt van de overheid. Meer dan 80 procent komt rechtstreeks van de industrie.' De middelen worden gebruikt om onderzoek en infrastructuur te financieren en doctoraatsstu-

denten te betalen.

Het onderzoek zelf wordt daarbij zowel intern als door de bedrijven gestuurd: 'We hebben met alle bedrijven interacties over wat zij nodig hebben voor de volgende generatie.' Partners van het hele ecosysteem komen zo samen: 'niet alleen bedrijven die de chips maken maar ook bedrijven die de materialen aanleveren en de machines om die materialen te maken, en bedrijven die de chips gebruiken.'

'Je prikt in je vinger, een druppel bloed wordt in de chip gezogen en tien minuten later weet je of je coronapatiënt bent'

[Luc Van den Hove, CEO](#)

Voor de samenwerkingen met die bedrijven heeft Imec business development kantoren in Taiwan, Japan, Shanghai en Amerika. Daar zetten ze samenwerkingen op met de bedrijven. Zij sturen dan onderzoekers naar hier – residenten – die

voor twee of drie jaar worden ondergebracht in teams die het onderzoek voeren.

Ethische kwesties zoals privacy worden in die nauwe samenwerkingen steeds belangrijker. 'We brengen zelf geen producten op de markt, dus de partners hebben een belangrijke verantwoordelijkheid over hoe ze onze technologie gebruiken. Maar omdat we steeds meer in de applicatierichting evolueren moeten we daar meer en meer naar ethische aspecten kijken.' Dat gebeurt in groepen en een ethische commissie.

Hier wordt de toekomst gemaakt

In Imec krijgt de toekomst een vaste vorm. In coronatijden wordt in de cleanrooms volop gewerkt aan een chip om pijlsnel virussen te kunnen detecteren: 'Je prikt in je vinger, een druppel bloed wordt in de chip gezogen en tien minuten later weet je of je coronapatiënt bent.' De technologie wordt nu ontwikkeld en is over twee à drie jaar beschikbaar: 'Natuurlijk spijtig dat we dat nu niet hebben'. Hij zal tien à twintig euro kosten: 'Dat is het grote voordeel van de chiptechnologie. De chips komen in zoveel apparaten voor dat ze in massavolumes gemaakt worden.'

Als Imec producten ontwikkelt waar duidelijk een markt voor is, ontstaat op zijn beurt een spinoff: 'Voor kleine volumes maken die bedrijven de chips vaak nog in onze cleanrooms, bij grote hoeveelheden wordt dat getransfereerd naar chipfabrieken in Azië.' ☺

Geert Mak: 'Nationale politici saboteren graag de ontwikkeling van Europa'

In 2004 keek schrijver Geert Mak nog vol optimisme naar Europa in zijn bestseller 'In Europa'. Zijn nieuwste publicatie 'Grote Verwachtingen' schetst een somberder beeld.

door [Emiel Roothoof](#) en [Daan Delespaul](#)

We kregen een nieuwe Commissie, veiliger economisch vaarwater en een doorbraak in de Brexit. Was 2019 volgens u een goed jaar voor Europa?

Geert Mak: 'Het was een jaar van een relatieve rust en een beetje herstel na een lange fase waarin het hele project van de ene crisis naar de andere strompelde. Nu, veel is ook niet opgelost.'

'Europa moest tegen wil en dank een wereldspeler worden omdat Amerika de paraplu dichtklapte'

Op dit moment is de vluchtelingen crisis natuurlijk weer volop aan de orde; eigenlijk kan je toch wel zeggen dat ook in zo'n rustig jaar als 2019 er weinig werk verzet is om die crisis fundamentele aan te pakken. De drama's die we nu zien aan de Turks-Griekse grens waren toch minder hevig geweest moest er een gezamenlijk beleid geschapen zijn. Die kans heeft Europa laten liggen de afgelopen vier jaar.'

U zegt een rustiger jaar, nochtans zorgden klimaatprotesten wel voor massale opkom-

sten overal in Europa. Kunnen we dan nog wel spreken van een 'rustig jaar'?

'Misschien kan je beter zeggen: een ogenschijnlijk rustig jaar. Onder Europa liggen natuurlijk voortdurend problemen te sluimeren. Dit zou bijvoorbeeld ook het decennium worden waarin Europa spartelend, tegen wil en dank, een wereldspeler moest worden, omdat de Amerikaanse politiek de paraplu dichtklapte. Dan merk je toch dat de Europese Unie daar heel slecht op voorbereid is, omdat het nog altijd geen stevige federatie is. Er kunnen geen grote politieke beslissingen genomen worden. Of toch heel erg moeizaam.'

Europa zit inderdaad geklemd tussen twee

ger nog een rol op straat?

'Ik denk het zeker. Ik denk gewoon dat de burger, en met name de jongere, zijn rol op straat moet hervinden. Ik ben zelf een 68'er en die beweging was op een paar punten succesvol, maar op andere punten ook helemaal niet. Er was toen nog zeer sterk de traditie van collectiviteit. Dat gevoel van collectiviteit proef ik hier en daar wel, maar als het er al is in demonstraties, dan is het heel tijdelijk en heel betrekkelijk.'

'Ik denk wel dat het te maken heeft met het individualisme van deze tijd, maar ook met het alles overheersende fenomeen van de laatste jaren: het internet. Wat eigenlijk een bezigheid is die

'Deze show, dat is niet waar het klimaat van gaat veranderen. Ik denk veeleer: het gaat echt om bewegingen. Maar ook om organisaties, zoals Greenpeace en een heel aantal anderen, die echt systematisch op de belangrijkste punten wijzen en honderdduizenden mensen over de hele wereld op gang krijgen. Dat is meer dan wat roepen dat de politici en de oudere generatie tamzakken zijn omdat ze het huis laten branden.'

Recent zijn Albanië en Noord-Macedonië het aantreden tot de EU geweigerd, onder druk van Frankrijk en Nederland. Wil de EU nog wel uitbreiden?

'Ik denk dat veel Europese politici wel het idee hebben de voormalige Balkanlanden in Europa in hun armen te sluiten. Maar ik denk zelf dat de EU zijn grenzen wel heeft bereikt. Heel lang was er het probleem van een idee van oneindigheid, een soort triumfalisme. Maar als je een hanteerbare politieke unie wilt hebben, moet je er ook een grens aan stellen.'

'Turkije is hetzelfde. Helmut Schmidt zei ooit dat Turkije gewoonweg te groot is voor de EU om te kunnen verteren. Het is een te groot beest voor de EU om op te slokken. Dat past gewoon niet. Ook de politieke cultuur is zo anders. We hebben al genoeg problemen met Oost-Europese landen zoals Polen, Hongarije en Roemenië. Dat zou te problematisch worden, maar ik denk wel dat we veel opener en dichter met Turkije kunnen omgaan op andere manieren.'

'Oekraïne is om allerlei andere redenen ook zo'n geval. Laat die landen ook gewoon hun natuurlijke rol vervullen. Laat het 'tussenstaten' zijn, mogendheden tussen andere mogendheden. Anders verzwak je de Unie te veel. Als je een sterke Unie wilt vormen, dan moet je elkaar ook wel een beetje kunnen begripen.'

Nochtans: een land als Noord-Macedonië, is dat zo verschillend?

'Dat vind ik eigenlijk niet uitbreiden, maar repareren. Die landen horen van nature bij Europa. Alleen, om allerlei politieke en historische redenen kunnen ze nog altijd niet bij de Unie worden toegelaten. Ik vind het heel belangrijk dat die lan-

'Greta Thunberg loopt het gevaar dat ze als een mascotte door de wereld wordt gezwaard'

supermachten: de Verenigde Staten en China. Er is bovendien interne dissidentie. Wat denkt u dat de toekomst zal brengen?

'De loop van de geschiedenis is niet alleen onvoorspelbaar, maar ook onvoorstelbaar. Iedereen die zich bezighoudt met de geschiedenis wordt gevraagd over de toekomst, en altijd als ze daar iets over zeggen, dan vallen ze ongenadig op hun neus. Deze laatste weken hebben ook laten zien dat er onverwachte factoren kunnen opstaan, die alles op zijn kop kunnen zetten.'

'Wat we nu bijvoorbeeld meemaken (*de uitbraak van het coronavirus, red.*), dat kan zich ontwikkelen tot een heel grote game changer ten kwade, maar misschien ook wel soms ten goede. Het is in ieder geval een uitdaging voor elk politiek systeem. In China trad men zeer rigoureuze op, maar veel te laat. In Amerika zullen we zien dat het Amerikaanse individualisme heel slecht is opgewassen tegen zo'n gigantisch coronavirus. En hier in Europa zullen we nationale verbrokkeling weer zien opsteken.'

Bij veel mensen leeft er nu een gevoel van onverschilligheid en onmacht. Heeft de bur-

ook heel individueel is. Maar ik treur niet. Vaak worden oude dingen en oude gevoelens opnieuw uitgevonden. Net als het gedicht zal ook samenhangigheid heruitgevonden worden.'

'Bij Greta Thunberg bijvoorbeeld zie ik op dit moment nog niet meteen een grote beweging ontstaan. Nu loopt ze het gevaar dat ze als een soort mascotte door de wereld wordt gezwaard; dat alle groten der aarde zich door haar laten omarmen en laten geselen. Ze is een figuur waar, afgezien van een symbolische kracht, weinig verbindende kracht vanuit gaat. Een echt revolutionaire beweging worden, dat begint met eindeloos organiseren en op lange termijn werken. Het is niet alleen maar gevoel, het is heel veel werken.'

Bedoelt u dan dat ze door politici wordt gebruikt als uithangbord voor hoe goed ze eigenlijk wel bezig zijn?

'Nee, dat niet. Ze wordt eerder ontvangen zoals als een grootvader zijn kleindochter ontvangt: ze roept dingen, maar dat zijn ze wel gewend. In hun hart denken ze wel: "Ze heeft eigenlijk wel volkomen gelijk." Maar dat is niet voldoende.'

Toekomst buspas onzeker

Wat er uit de bus komt is onzeker, maar geïndexeerde kosten, gebruikersdata en een nieuw stadsbestuur zorgen voor gesprekken over de toekomst van de buspas.

door [Mathilde Dams en Thomas Maes](#)

Afgelopen semester nam 77% van de KU Leuven studenten met een buspas minder dan dertig keer de bus. 1% gebruikte de pas meer dan tien keer per week. Dat wijst data van de MOBIB-kaart uit. Door problemen met de overstap waren er vorig jaar geen gebruikscijfers. Duidelijkheid over de gebruikers is er nu wel en dat is een van de redenen waarom er nu gesprekken zijn over de herziening van de buspas.

De buspas betekent een hele investering. De stad en de universiteit besteden jaarlijks allebei zo'n driehonderdduizend euro aan de buspas. Wat de studenten zelf betalen, dekt allerm minst alle kosten: €20 (KU Leuven) of €25 (UCLL en LUCA).

De Lijn rekent vijftig cent aan per keer dat de student de buspas gebruikt en de kosten worden gedeeld door de stad en de universiteit. Die kost volgde de indexering van De Lijn, terwijl de 20 of 25 euro aan inkomsten gelijk bleef sinds 2013. De veranderende kosten en nieuwe data zijn dus voer om opnieuw aan tafel te zitten, maar ook over de effectiviteit van de buspas bestaan twijfels.

Autogebruik genoeg ontmoedigd

Oorspronkelijk moest de buspas autogebruik bij studenten ontmoedigen, maar vandaag is de pas daarvoor weinig efficiënt, vertelt Stef Proost, professor energie-, transport- en milieu-economie: 'Onderzoek toonde dat een goedkopere of meer frequente busverbinding er maar bij twee op de tien reizigers voor zorgde dat ze de auto lieten staan. Bij een studentenpubliek zal dat nog veel kleiner zijn.'

De auto is voor veel studenten geen alternatief, maar de fiets gelukkig wel. Voor Maarten Verbiest van de cel Studentenmobiliteit van de KU Leuven blijft de buspas noodzakelijk, bijvoorbeeld omdat de fietsinfrastructuur geen ruimte laat voor een overschakeling. Hij illustreert: 'De fietsenstallingen bij het station zitten nu al vol bij de piekuren en de aangekondigde extra plaatsen volstaan niet als de buspas-gebruikers effectief zouden overschakelen.'

Lichte prijsstijging of toch afschaffen?

Volgend academiejaar blijft de buspas bestaan aan dezelfde prijs. Alle betrokkenen benadrukken dat er nog niets vaststaat. Na de zomer, wanneer

© Catharina Hermans

den toch binnen relatief korte termijn deelname aan de Unie wordt aangeboden. Zeker omdat China anders in dat gat gaat springen: als de EU zich blijft weghouden van Albanië zie ik daar gewoon een Chinese voorpost aan de Adriatische Zee ontstaan. Of ze daar zo blij mee moeten zijn weet ik ook niet.'

'Nu, naar mijn gevoel horen deze landen én geografisch én cultureel bij Europa, terwijl je bij Turkije en Oekraïne echt te maken hebt met een soort halve situatie. Neen, zoals het nu staat: laat Turkije een mini-supermacht blijven. Dan zijn de Turken én Europa er tevreden mee. Oekraïne? Misschien na twee-drie generaties, zou het kunnen. Oekraïne is natuurlijk ook voor de helft Europees en voor de helft niet.'

U verwijst naar die Chinese invloed. In veel lidstaten van de EU is die er al.

'Ik denk dat je erg moet uitkijken. Het is naar mijn gevoel vooral daarom belangrijk dat Europa haar interne verdeeldheid te boven komt. Je moet van geval tot geval afwegen hoe je staat tegenover de toenemende macht van China; dat hoeft helemaal niet ongunstig of beangstigend te zijn. Je moet echter wel heel goed weten wat je doet én daar als Europese eenheid in opereren.'

'Het grote probleem is dat Europa dat tot nu toe heel moeilijk kan. Luuk van Middelaar heeft dat goed verklaard in zijn laatste boek. Het Europese systeem is nog altijd een systeem van compromissen en regels. Het is een regelunie. Er moet in deze tijd een Unie zijn die ook kan reageren op gebeurtenissen, een politieke unie. Elk land sputtert daar voor zijn eigen redenen tegen omdat ze vrezen dat ze er macht mee verliezen. Dat beleid verzwakt de EU. Op dit moment zie je dat duidelijk in Syrië: Europa heeft gewoon geen Syriëbeleid.'

Om dan naar de grote buurman te gaan: het Russisch Parlement heeft zopas groen licht gegeven voor een eeuwig presidentschap van Poetin.

'In Rusland is dat natuurlijk al langer aan de gang. Poetin is een moderne tsaar en het land is een soort moderne kleptocratie geworden. Zoals mijn collega Hubert Smeets schrijft: het is een neo-feodaal systeem, waar niemand echt bezit heeft en alles geleend is. De kern van het leensysteem, de koning of de keizer, is Poetin en zijn nauwe entourage. Of dat systeem het volhoudt in de 21ste eeuw blijft natuurlijk de vraag.'

'Hun buitenlandpolitiek bestaat vooral uit het verzwakken van de tegenstander – niet het ver-

sterken van zichzelf – door op alle vlakken chaos te creëren. Binnen de Europese Unie gebeurt dat, maar ook bijvoorbeeld in de Amerikaanse verkiezingen. Tja, een boel hackers in Sint-Petersburg kunnen die boel flink verstoren. Ze zorgen er niet per se voor dat hun kandidaat wint, maar wel dat het vertrouwen in de democratie afneemt. Ze hebben bovendien een Amerikaanse president die eigenlijk zo zwak is en zoveel potentiële chaos veroorzaakt dat er een soort machtsvacuüm in het Witte Huis optreedt.'

De plannen voor een tweede pijplijn met Europa zijn er nu. Is dat pragmatisch of moet Europa durven zeggen: neen, wij gaan principieel optreden.

(zucht) 'Het had al moeten gebeuren, de pijplijn ligt er op vijftig kilometer na al. Daar zien we toch weer de macht van Duitsland, dat tegen de belangen van Europa ageert. Hier heeft het eigen-

'Turkije is een te groot beest voor de EU om op te slokken'

belang geambieerd. Ik denk dat er toch ook een soort corruptie is opgetreden. Gerhard Schröder is natuurlijk de grote stimulans daarachter. Neen, het is een echte politieke pijplijn om Oekraïne of Wit-Rusland van de macht te drukken.'

In de epiloog van uw boek citeert u Robert Musil wanneer die schrijft dat 'Europa een onbegrepen staat is die voorbeeldig was, zonder dat het gewaardeerd werd'. Klopt dit? Is het zo dat Europa in wezen goed functioneert, maar dat de burger dat niet zo percipieert?

'Dat is zeker zo! Ik denk dat de Europese Unie zoals die Brussel functioneert bestuurd wordt door zeer bewakende mensen. Ik geloof wel dat er daar twee 'maren' zijn. Bij de Europese ambtenaren heeft heel lang een soort triomfalisme overheerst waardoor men dacht dat als ze de feiten maar schiepen, de rest vanzelf kwam. "We schepen een euro en dan komt er vanzelf een fiscaal beleid." Nou dat gebeurt dus niet.'

'Ten tweede heb je de nationale politici, die natuurlijk elke ontwikkeling van Europa graag saboteerden als ze de kans kregen. Europa betekent voor hen immers machtsverlies. Dat maakt

dat het Europese project moeizaam verloopt. Als ik heel pessimistisch ben, denk ik dat we nu in de fase zitten waarin veel huwelijken zich na een jaar of vier, vijf bevinden: alle geraamtes vallen dan uit de kast. We moeten daar doorheen als Europeanen.'

U verwees al naar Turkije: 'Laat het een minimacht zijn op zichzelf.' Nu zien we toch weer problemen langs de Griekse grens. Zou het geen goed idee zijn om de Turken meer te betrekken?

'Absoluut! Niet lid worden – dat hebben ze zelf intussen ook wel opgegeven - maar Erdogan heeft bijvoorbeeld volkomen gelijk als hij zegt dat Europa maar 20.000 vluchtelingen van de drie miljoen heeft willen verplaatsen. Europa zou een visumvrijheid geven; dat is ook weer geblokkeerd door nationale staten. De EU is een groot aantal beloftes niet nagekomen. Erdogan vraagt ook gewoon: "Waar zijn jullie eigenlijk? Dit is een grote crisis die niet alleen aan onze, maar de hele Europese grens plaatsvindt. Jullie zijn nergens, terwijl jullie wel een supermacht zijn!"'

'Het Europese leger is groter dan dat van Rusland en China samen, maar kan gewoon niet samenwerken. Ik vind het schandelijk dat hij druk zet op Europa door de vluchtelingen als pion te gebruiken, maar inhoudelijk heeft hij absoluut enkele punten. Het vluchtelingenvraagstuk is afgekocht door Europa, maar de rest niet. Dat is natuurlijk een eeuwige frustratie van de Turken.'

Dan tot slot: welk land verlaat volgens u als volgende de Unie?

'Dat kan ik niet zeggen. Dat weet je gewoon niet. Er kunnen wel nog rare dingen gebeuren. Wat zich nu bijvoorbeeld aan het voltrekken is in Italië als de coronacrisis nog lang blijft duren. Ze willen daar een economie stimuleren door overheidssteun - dat kost ontzettend veel geld terwijl Italië al een enorme schuldenberg heeft. Dat zal binnen de Eurozone gigantische spanningen opleveren. Het is zelfs mogelijk dat zij uit de Eurozone vallen, maar dan hebben we het over kansen, risico's en dat soort zaken. Er kan ook een groot conflict met Polen ontstaan, dat met zijn aanval op het Europese Hof de hoeksteen van Europese samenwerking in vraag stelt.'Ⓜ

De spaghetti die steeds duurder wordt (bis)

Van 59 cent tot 6,90 euro, Alma's 66-jarige bestaan wordt gekenmerkt door wederkerende prijsverhogingen. In tijden waarin een pasta 3,75 euro kost rest dan ook de vraag: kan dat echt niet goedkoper?

door [Daan Delespaul](#)

Want laat nu net betaalbaarheid de reden van Alma's bestaan zijn. De vzw werd in 1954 opgericht met als doel gezonde én goedkope voeding aan de universiteitsstudent te leveren. Dat principe is inmiddels ook decretaal verankerd, waardoor iedere hogere onderwijsinstelling verplicht een assortiment voordelige maaltijden moet aanbieden. De UGent doet dat aan 3,30 euro, de UAntwerpen aan 3,40 euro. Alma blijft haken op 3,75 euro, een prijs waarmee ze kan wedijveren met menig kebabzaak.

En ook die 3,75 euro is grotendeels artificieel. Veel Alma's bieden voor die prijsklasse enkel spaghetti aan, met daarnaast nog twee hogere prijsklassen van 5,20 euro en 6,90 euro. In Gent gaat geen enkele van de vier maaltijden boven het plafond van 5,10 euro en kan een student dus dagelijks variëren daaronder. Ook Komida

in Antwerpen biedt geen enkele van haar zeven maaltijden aan boven de 5,40 euro; de gemiddelde verkoopprijs ligt bij die twee dus allicht fors lager dan in Leuven. Alma belooft met haar hoge-

2011 was het laatste jaar dat Alma geen prijsverhoging doorvoerde

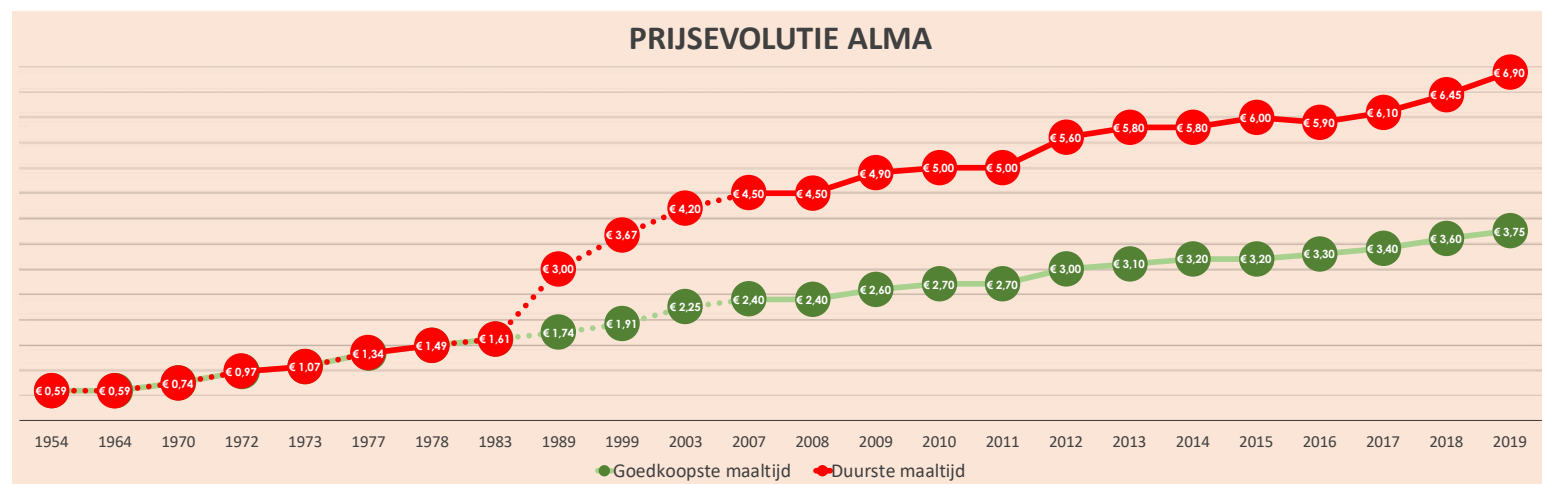
re prijzen naar eigen zeggen meer kwaliteit aan te bieden. Haar cliënteel, waarvan 45% steevast voor de laagste prijsklasse kiest, blijft wel vaker flirten met die ondergrens.

Gehaktbal of biefstuk

Alma lijkt zich dat te kunnen veroorloven. De student van vandaag is kennelijk rijker, getuige de mooie groei in verkoop die de vzw de laatste jaren kan optekenen. De verhoogde productie ging ook nog eens gepaard met hogere prijzen: 2011 was het laatste jaar dat Alma geen prijsverhoging doorvoerde. Sindsdien gingen de prijzen van de warme maaltijden met 38% omhoog; van 2,70 euro tot 3,75 euro. Algemeen beheerder Koenraad Debackere verklaarde toen dat 'de prijzen voordien onrealistisch laag werden gehouden'.

Prijsstijgingen lijken even oud als de Alma zelf. Sinds haar oprichting in 1954 stegen de tarieven van 24 BEF (ongeveer 60 cent) voor een driegangenu naar een maximum van 6,90 euro dit jaar. Veel van die verhoogde prijzen zijn te wijten aan het systeem van prijsklassen dat Alma in 1982 doorvoerde, ten koste van de eenheidsprijs voordien.

© Miel Vandepitte

Het systeem zorgde destijds voor heel wat wrevel bij studentenvertegenwoordigers die vreesden dat 'door prijsdifferentiatie de poort wordt opengezet voor willekeurige en verdoken prijsstijgingen'. Een creatieve Veto-redacteur ontwikkelde de theorie van de gehaktbal- en de biefstukstudent: 'Als je verschillende schotels aan diverse prijzen aanbiedt, ga je tot de situatie komen dat bepaalde studenten - louter uit financiële overwegingen - zich enkel tot de dagschotels moeten beperken, de gehaktbalstudenten.'

Quo vadis, Alma?

Nog belangrijker is de logische inflatie die over de jaren heen gaat. Alma heeft jaarlijks te maken met stijgende energie- en voedingsprijzen en heeft daarbij een indrukwekkende 147 personeelsleden in dienst. Een index blijft niet

stilstaan, daarom wijst Alma bij iedere prijsverhoging ook naar die inflatie. Het is logisch dat de gehaktballen niet langer 59 cent kosten. Alleen, de consumptieprijsindex steeg sinds 2011 met ongeveer 16,5%, Alma's prijzen met 38%.

Die tarieven blijken hun tijd daarom flink vooruit. Cruciaal is of deze trend zich de komende jaren zal blijven voortzetten. De bestaansredenen van de Alma's was steeds dat zij goedkoper waren dan de Chickaways en Loempialanden der aarde. Zelfs haar naam 'alma' wijst naar het Latijnse 'zorgend' of 'voedend', een boodschap waarmee zij ongeruste moeders over heel Vlaanderen kon geruststellen. Met voordelighed in haar DNA is de vraag voor morgen dan ook steeds meer: quo vadis, Alma?☺

Liefste Corona toch

door [Oriane Lecluyse](#)

Ergens is dit gebeuren toch mooi; nog in geen jaren was elke uithoek van de wereldbol zo met elkaar verbonden. Elke Chinees, Taiwanees, Sudanese, Belgees, Iraakees en zelf mafkees deelt een gemeenschappelijke werkelijkheid. Eentje bestaande uit drie syllaben. Net zoals dat we Dennis en Ciara in het leven hebben geblazen, wendden we ons van Corona af. Maar des te meer dat we haar vermijden willen, des te prangender haar aanwezigheid. En iedereen denkt hetzelfde: niet nu.

Het is alsof een uitgestrekt net aan bacteriën de aarde omarmt. In omhelzing kust ze onze angst wakker; '14% daling voor de beurscrash, mijn liefste', wakert ze onze hulpeloosheid aan. Voor het eerst sinds 2008 ontwikkelen de contouren van onze indirecte afhankelijkheid: de wereld als een groot dorp.

Zoals dat ik staar naar de maan, mezelf afvragend of een ander dezelfde munt zou zien van een andere kant, zo staren speculanten in een zelfde glazenbol, zich afvragend 'Zien anderen wat ik zie?' en 'Voorspel ik wat ik zie?'. Maar zelfs zij die de verbondenheid niet inzien: 'Waarom mag ik niet naar school? Die kutgriep doet mij niets.' leert de kinderen hun steentje bij te dragen voor de gemeenschap.

En kan je nog een mooiere manier bedenken om anderen doen en zijn zomaar te laten? Nog nooit hebben we onze plicht naar anderen toe nog zo mooi omarmd; door afstand te behouden.

Neen serieus! -dat is wat ik denk als ik hier in de colruyt aanschuif voor toilet-papier- twee kanten en één munt.☺

'Wat een vader zijn zoon geeft wanneer hij veertien wordt? Een vuurwapen'

Met zijn 35 jaar in de diplomatie heeft Grum Abay (59), Ethiopisch Ambassadeur voor België, Luxemburg en de EU, drie regimewissels zien plaatsgrijpen in zijn thuisland. Al die tijd bleef hij op post.

door Pieter Jespers

Donderdag gaf Abay een lezing - over de interactie tussen socio-economische ontwikkeling en het peace dividend (*zie sidebar, red.*) - voor een gering gevulde Grote Aula. Doodzonde, want de man durft als ervaren rot de harde waarheden van zijn Ethiopië als geen ander recht in de ogen te kijken. In zijn uiteenzetting was de man vlot, kalm en innemend. In het interview daarenboven allesbehalve vreemd van humor met zijn directe stijl van communiceren.

Hoe blijft u loyaal aan een staat die drie verschillende ideologische regimes heeft gekend?

Grum Abay: 'Ten eerste moet ik voor mezelf aanvaarden dat die specifieke overheid de overheid van mijn land is geworden op dat gegeven tijdstip. Maar niet in de zin dat ik ze blind volg. Mijn job als Ethiopisch diplomaat bestaat erin te adviseren en alternatieve wegen aan te geven om het buitenlandbeleid beter te voeren. Maar de blessing is de hunne. Punt.'

'Ten tweede ben ik nooit persoonlijk geëngageerd geweest in eender welke politieke partij. Dat geeft mij de mogelijkheid om mijzelf te zijn, maar bovenal: een Ethiopiër. De vitale belangen van een volk veranderen ook niet na een regime-wissel. Territoriale integriteit en veiligheid, het economische welzijn van je land, het belang van strategisch beleid: verandert nooit, wie er ook in Ethiopië regeert. Je probeert trouw te blijven aan die principes.'

Hoe komt het dat Meles Zenawi, de premier van 1995-2012 zo geliefd was bij zijn bevolking, ondanks de vele inbreuken op de mensenrechten gedurende zijn regeerperiode?

'Zenawi was een intellectueel sterk onderbouwd persoon, als je het mij persoonlijk vraagt. Hij had een zeer groot intellect en was ook één van de grootste politieke strategen die Ethiopië ooit heeft gezien. Dat is niet eenvoudig. Voor een land als Ethiopië, met meer dan zeventig etnische groepen, verschillende politieke doelen, noden en verzuchtingen, ook op economisch vlak.' 'Hij kwam dan op de proppen met de Ont-

© Jan Nysen

wikkelingsstaat. In een notendop: de overheid zal optreden als grootste investeerder voor een zekere periode, maar maakt de weg vrij voor overname door de private sector. Door publieke investeringen moeten de precondities voor economische groei worden aangelegd. Ook om jobs voor de jeugd te creëren.'

'Wij zijn er echter in gefaald jobs voor de jeugd te brengen! Daarbij kwam dan nog eens het gebrek aan politieke vrijheden en de corruptie in de overheid en het staatsapparaat, en vervolgingen: politiek en religieus. Het werd een luciferdoosje. Het werd explosief.'

'Door een geweer te geven zeg je: verspil geen tijd aan dialoog. Blaas de vijand gewoon weg'

'Vandaag weten we dat ondanks wat de Ontwikkelingsstaat Ethiopië heeft gegeven, het op het einde van de dag niet heeft kunnen brengen wat het beloofd had te gaan brengen, zowel op economisch als op politiek vlak. Daarom zitten

we vandaag in een hervormingsmodus. We proberen te behouden wat de Ontwikkelingsstaat heeft opgeleverd, maar dan zonder haar minpunten.'

Hoe komt het dat Ahmed Abiy, intussen Nobelprijswinnaar voor de Vrede, zo plots op de voorgrond kon treden?

'Omdat Ethiopië gewoonweg niet meer verder kon. Ahmed Abiy is jong, slechts 43 jaar oud. Alle andere Ethiopische politici zijn in hun zeventig (*lacht*). Het is een generatie van gisteren. Zij bekijken de problemen vandaag met een bril uit het verleden. Bovendien hebben ze vele problemen van vandaag zelf gestart. Je kan niet én degene zijn die problemen creëert én degene zijn die ze moet gaan oplossen.'

Toch hebben we in 2018-19 onder Abiy ook de grootste interne migratie gezien door verdrijvingen in het zuiden van Ethiopië.

'Maar is dat zijn fout dan? Zo'n problemen bestonden voordien ook al. Hetgeen ik wil zeggen is: Abiy heeft zowel economische als politieke hervormingen geïntroduceerd. Hij heeft de politieke ruimte geopend voor elke politieke opinie die men in Ethiopië wil verkondigen. Geen enkele mening is verboden, enkel diegene die de religieuze en etnische gemeenschappen in Ethiopië of de Ethiopische soevereiniteit trachten te breken. Die twee terzijde gelaten kan je alles zeggen, schrijven of wat je maar wil. Dat is nieuw voor de Ethiopiërs. Hou jij van honden?'

Ja, ik hou wel van honden, ja (lacht).

'Wel. Als jij je hond vastketent en 's avonds laat je hem los, dan gaat die rennen, rennen en nog eens rennen, want hij is blij. Dit is net hetzelfde. Alle politieke partijen die zolang niet hebben mogen functioneren zijn plots vrij.'

'Sommigen weten echt niet hoe ze daarmee moeten omgaan en misbruiken de herwonnen vrijheid. Anderen zijn beangstigd om er gebruik van te maken. De eerste opvatting is een extreme, de tweede ingesteldheid een negatieve. Dat stookt mensen op. Want de politieke liberalisering heeft jammer genoeg ook ongewenste resultaten opgebracht.'

'Wanneer je alle ramen en deuren van een kamer voor tien jaar sluit en plots open je die, dan komt er stank naar buiten omdat er geen lucht meer was. Open je de politieke ruimte, dan drijft slechte politiek boven.'

'Zodoende krijg je etnisch-politieke mobilisatie die nu bovendrijft en een groep die zegt: jij bent niet van mijn etnische groep, dus jij moet mijn territorium verlaten. Dat is nieuw voor Ethiopië en dit mag niet blijven duren en zal ook niet blijven duren. Want al komen we van verschillende etnische groepen, we zijn allemaal Ethiopiërs.'

'Als je de politieke ruimte opent na decennialange onderdrukking, komt eerst de slechte politiek bovendrijven'

'Recent hebben we deze mensen trouwens teruggebracht naar hun thuis. Allemaal (*moeilijk te verifiëren door gebrek aan data bij NGO's, red.*). Ten tweede stel ik persoonlijk een daling vast in het geweld. En daarom vind ik dat de verkiezingen van augustus 2020 een test zijn voor het nieuwe politieke paradigma in Ethiopië.'

Dus u zegt eigenlijk dat het een proces is dat tijd vraagt om te wennen aan het democratische systeem? Het zal tijd nemen, wat er ook gebeurt.

'Ja, zeker. We zullen het beleid verder zetten. Want de alternatieven hebben we gezien. Die werkten niet.'

Een van de partijen waarmee Ethiopië het lastig heeft is het Oromo Liberation Front (OLF). Eigenlijk zegt u dat Ethiopië nog niet goed weet hoe men met deze extreme partij moet omgaan.

'Ethiopië is een heel oud land. Zo is er deze

cultuur in sommige gebieden, voornamelijk in de noordelijke Highlands op het platteland een traditie. Wanneer een jongen de leeftijd van veertien bereikt, weet je wat zijn vader hem dan geeft? Zijn vader geeft hem een *rifle*. Het betekent dat men eigenlijk zegt: verspil geen tijd aan dialoog. Blaas de vijand gewoon weg.'

'Als we dan spreken over de OLF of andere extremen. Enerzijds, zoals ik al zei, moet men de politieke maturiteit bereiken om politieke activiteit niet uit te voeren ten nadele van het land als geheel. Anderzijds kan men deze extremen niet beantwoorden met krachtvertoon of door elke vorm van politieke oppositie te onderdrukken. Dus of het nu gaat om het OLF of IS (*sinds eind 2019 in Ethiopië gesignaleerd vanuit Somalië, red.*), dat is iets tijdelijk. Het geweld langs weerszijden is al verminderd sinds het begin van de hervormingen twee jaar geleden. Alles is er nu uitgekomen.'

'De Ethiopische staat is behoorlijk machtig. Ik bedoel maar: we kunnen onmiddellijk iedereen in het gareel duwen. Maar dat zou betekenen dat we hetzelfde doen als voordien en daar werden we niet beter van.'

Hoe kijkt u als ervaren diplomaat en ambassadeur bij de EU naar de recente top tussen de EU- en de AU-commissies? Neem nu het gevoelige thema migratie.

'De Europese Commissie is door de positie van haar lidstaten verplicht om de kwestie zo hoog op de agenda te plaatsen. Maar als je kijkt naar hoeveel Afrikanen illegaal migreren, dan gaat er maar 6% daarvan naar Europa. 6% Percent! Ik begrijp dan ook niet waarom het zo'n belangrijk issue is tussen de EU en de AU.'

'De cijfers tonen duidelijk aan dat het niet zo'n belangrijk thema moet zijn in onze relatie. Want wij dragen voor zo'n 70% van de migranten in Europa niet bij, die komen van elders. Wij zouden niet verplicht mogen worden om onze aandacht te concentreren op een probleem waar wij grotendeels niet toe bijdragen.ᄃ

Lees het volledige interview met uitgebreidere antwoorden en extra vragen online op veto.be.

LEUVEN KRITIEK

Hou je van theater, dans en beeldende kunst?

Van oktober 2020 tot april 2021 geeft rekto:verso een masterclass kunstkritiek. Train een jaar lang je blik en scherpe pen, samen met andere gemotiveerde jongeren.

INSCRUIVEN VOOR 1 JUNI.
MEER INFO VIA WWW.STUK.BE OF WWW.REKTOVERSO.BE

EEN ORGANISATIE VAN REKTO:VERSO, STUK, 30CC EN DIENST CULTUUR KU LEUVEN

De zotste Oude Markt verhalen in beeld

door [Maarten Van Malcot](#)
en [Lara Lismont](#)

'Na shotjes te drinken in de Giraf kwamen een vriend en ik op het briljante idee om die avond met onze vriendengroep 'De Olympische drink spelen' op de Oude Markt te organiseren. Het beste spel vonden we dankzij al het karton dat die nacht op de straten lag om opgehaald te worden. Dat hebben we allemaal opeengestapeld in een zijstraat van de oude markt voor een spelletje 'Karton schoonduiken' waarbij uiteindelijk bijna iedereen die voorbij kwam mee in de rij kwam staan om ons aan te moedigen. Deelnemers schoven aan om na een aanloop om het hoogst en elegantst in die hoop karton te springen. Er werd hierna aan de omstaanders gevraagd wie gewonnen was en de winnaar werd gelauwerd met bier. Pijn deed het dankzij de alcohol gelukkig niet en het wereldrecord hebben we alvast verbroken!'

'Op een avond ging ik met een vriend met onze laatste euro's een kaaskroket uit de muur halen. Ik stak mijn geld in één van de kaaskroketmuurtjes, maar in plaats van dat ene bakje ging de hele rij open en konden we alle vleesjes van de muur opeten. Dat hebben we dan ook met veel smaak gedaan.'

'Op een avond was mijn vriend zo moe dat hij met zijn hoofd in een pizza in slaap viel.'

'My friends and I once went to Barvista. After some time there, we were looking for one of our friends who disappeared for a long time. Eventually, we found her on the staircase to the toilet; she had blood and shards of glass all over herself. We took her to the nearest hospital, where they put some stitches on her arm. Instead of going home to rest, she went eating fries at the Oude Markt.'

Horen, zien en zwijgen

door [Vincent Cuypers](#)

Laatst was ik een paar dagen in Rome, een stad die het oplettende oog een eindeloze schat aan fascinerende details biedt, tenminste wanneer men er in slaagt door het massatoerisme, het bombastische vertoon van de kerkelijke overheid, en hier en daar wat vuiligheid heen te kijken. Zo zat er in het restaurant waar we een aantal keer het avondmaal gebruikt hebben steeds een wat oudere dame aan een tafel in een hoek, die duidelijk geen gewone klant was. Ze leek eerder de moeder of een familielid van de uitbater. Van achter haar grote zonnebril – die de hele avond op bleef – sloeg ze het gebeuren gade, ongetwijfeld streng oordelend over de toeristen die hulpeloos poogden hun pasta met louter een vork te eten of, warempel, één pizza bestelden om te delen: men kan het zo gek niet bedenken, of het gebeurt.

De dame beheerste een kunst die velen vandaag verloren zijn: zij oordeelde in stilte. Een zeldzame gave in een tijd waarin de vrijheid van meningsuiting meer en meer wordt geïnterpreteerd als de heilige plicht om elk detail van luidruchtige commentaar te verstrekken. Nochtans was haar zwijgend oordeel veel krachtiger dan dat van welke roeper dan ook – haar stijlvolle aanwezigheid volstond, net zoals bij de vele stenen beelden die de Romeinse musea rijk zijn. Hoe uiteenlopend ook hun uitdrukkingen en emoties, door hun versteendheid delen ze een soort tijdloze ernst die veel meer tot nederigheid dwingt dan de bonte figuren die er lang geleden model voor hebben gestaan ooit hadden kunnen doen. Tegelijk laten ze door hun stenen stilte de nodige leegte om hun oordeel goed te laten doordringen.

Men gebruikt voor figuren als de onderhavige dame wel eens de uitdrukking 'sfinx'. Die uitdrukking berust echter op een fascinerende misvatting: de sfinx van de mythologie was uitermate woest – wie haar raadsels niet kon oplossen werd genadeloos verscheurd en opgegeten. Men is de figuur echter gaan verwarren met de beelden die ervan zijn gemaakt. Misschien is dat maar goed ook: mocht de sfinx – een combinatie van leeuw, vogel en vrouw – echt bestaan, ze zou nogal komisch overkomen. Wie daarentegen door gewoon aan een tafeltje te zitten anderen ertoe kan brengen wat rechter te gaan zitten, en bij het eten van pasta lepel en mes terzijde te laten, is groots. ☺

Professoren moeten bibliotheekboetes niet altijd betalen

Uit een navraag bij bibliothecarissen blijkt dat het innen van boetes bij professoren soms lakser verloopt dan bij studenten. Ook bestaan er voor professoren grote uitzonderingen op uitleentermijnen.

door [Emiel Roothoof](#) en [Mathilde Dams](#)

Hoewel niet alle bibliotheken erkennen dat er een voorkeursbehandeling geldt voor boetes van academisch personeel, hebben wij van meerdere bronnen vernomen dat er in verschillende bibliotheken wel degelijk milder wordt opgetreden bij personeel, ondanks de officiële richtlijnen van de instituten. Bibliothecaris van de RBIB (Rechtsgeleerdheid) Christoph Malliet erkent dat 'sommige bibliotheken met veel uitleenverkeer boetes van personeel maar met mondjesmaat aanrekenen.'

De RBIB heeft op vlak van boetes dan weer een uniek beleid aangenomen. Daarbij worden kleinere boetes voor personeel door de vinger gezien, maar worden er wel nog steeds boetes aangerekend bij langer en herhaaldelijk te laat inleveren.

'Als werkgever mag je geen boetes uitdelen aan personeel'

[Christoph Malliet](#), bibliothecaris bibliotheek Rechtsgeleerdheid

Vorig jaar ontstond er vanuit het personeel van de faculteit Rechtsgeleerdheid immers commotie rond het egalitaire systeem dat toen gold. 'Tot vorig jaar rekenden we boetes in principe altijd aan, ook voor personeel', zegt Malliet. 'Arbeidsrechtelijk kan dat niet; als werkgever mag je geen boetes uitdelen aan personeel.'

In deze recente beslissing staat de RBIB (voorlopig) alleen. In alle andere bibliotheken geldt zowel voor studenten als voor personeel: €0,50 boete per dag, vanaf de tweede dag te laat.

Boetes laten verdwijnen

Het administratiesysteem van de bibliotheken laat echter toe dat baliemedewerkers boetes verwijderen. Het beleid van veel bibliotheken is hier weinig transparant. Deontologisch zou het *not done* zijn een boete te verwijderen, maar geen van de geraadpleegde bibliotheken zegt dat het bij hen nooit gebeurt.

het omgekeerde is ook waar: 'Het zijn ook vaak dezelfde mensen die een boete komen betalen in de bib', bevestigt Malliet.

Uitleentermijn

De uitleentermijnen zijn in theorie hetzelfde aan alle bibliotheken. En die zijn voor profen langer dan voor studenten. De uitzondering

'Het is mogelijk dat een jobstudent de boetes van een medestudent kwijtscheldt zonder daarvoor een reden te geven'

[Steven Spileers](#), bibliothecaris bibliotheek Wijsbegeerte

Chris Schroeven, bibliothecaris van de SBIB (Sociale Wetenschappen) en EBIB (Economie en Bedrijfswetenschappen) verklaart hun systeem: 'Boetes kunnen we kwijtschelden, maar er is altijd een reden nodig om die uit het systeem te halen.' Bovendien houden ze wekelijkse kasrapporten bij, waarin aan het licht zou komen wanneer boetes onrechtmatig worden kwijtgescholden. Volgens Schroeven gaat het dan bijvoorbeeld om langdurig zieken, of slachtoffers van diefstal.

Aan het Hoger Instituut voor Wijsbegeerte (HIW) horen we weer een ander verhaal. Daar kunnen baliemedewerkers een boete kwijtschelden zonder een reden op te geven. 'Het is dus mogelijk dat een jobstudent de boetes van een medestudent kwijtscheldt zonder daarvoor een reden te geven', legt bibliothecaris Steven Spileers uit. 'Daarbij rekenen we op hun professionele houding.'

Malliet maakt nog een interessante kanttekening bij het systeem van boetes: 'Nederlands onderzoek wijst uit dat boetes niet zoveel helpen om gedrag te wijzigen.' Wanneer boetes worden afgeschafte zullen mensen die hun boeken al op tijd inleverden, dat blijven doen. En

daar lijkt logisch: 'Academisch personeel heeft die boeken uiteindelijk echt nodig om hun werk te kunnen doen', argumenteert Malliet.

Aan het HIW wordt niet meer gewerkt met een zogenaamd depotsysteem, terwijl dat bij de meeste bibliotheken nog wel van kracht is. Dit systeem laat toe aan personeel en doctorandi om in functie van een onderzoeksproject boeken voor een jaar te ontlenen. In principe konden die 'depotboeken' eindeloos verlengd worden. Bibliothecaris Spileers meende dat daar misbruik van werd gemaakt, 'waardoor boeken soms gedurende jaren op een bureau konden liggen'. Aan de SBIB worden blijkbaar veel depotboeken aangekocht met onderzoeksgeld. Dat maakt het moeilijker voor de bibs om boetes te vragen, omdat het niet hun boeken zijn.

Ook internationale studenten glippen soms door de mazen van het net. 'Wanneer ze met een boete naar het buitenland vertrekken, ondernemen we niets anders dan mailen en telefoneren. Andere stappen zijn duur en inefficiënt', aldus Schroeven. Professoren zijn dus niet de enigen die aan aan de bibliotheken soms met een boete weggkomen. ☺

© Kaylan Saro

'Ik hoef geen wraak, we willen zwarte mensen in de schijnwerpers zetten'

Black History Month Belgium staat dit jaar in het thema van de gezondheid van de zwarte gemeenschap. Wij gingen langs bij Karibu's poëzie-en-wijnavond en panelgesprek 'A conversation about Being Black in Academia'.

door [Jeremy Van Weyenbergh](#)

Wie een afkooksel verwacht van de Amerikaanse traditie, waar de focus veelal ligt op slavernij en kolonisatie, dwaalt: 'Wat wij doen is niet hetzelfde als wat er in de V.S. wordt georganiseerd,' stelt Mohamed Barrie, die samen met Aminata Ndow *Black History Month Belgium* coördineert.

Uit de schaduw van het kolonialisme

Ndow en Barrie werken verder ook nauw samen met burgerorganisaties: 'Zo kunnen we wat de gewone zwarte man op straat bezighoudt als vertrekpunt nemen en verzekeren we dat elke spreker of kunstenaar de nodige narratieve ruimte krijgt.'

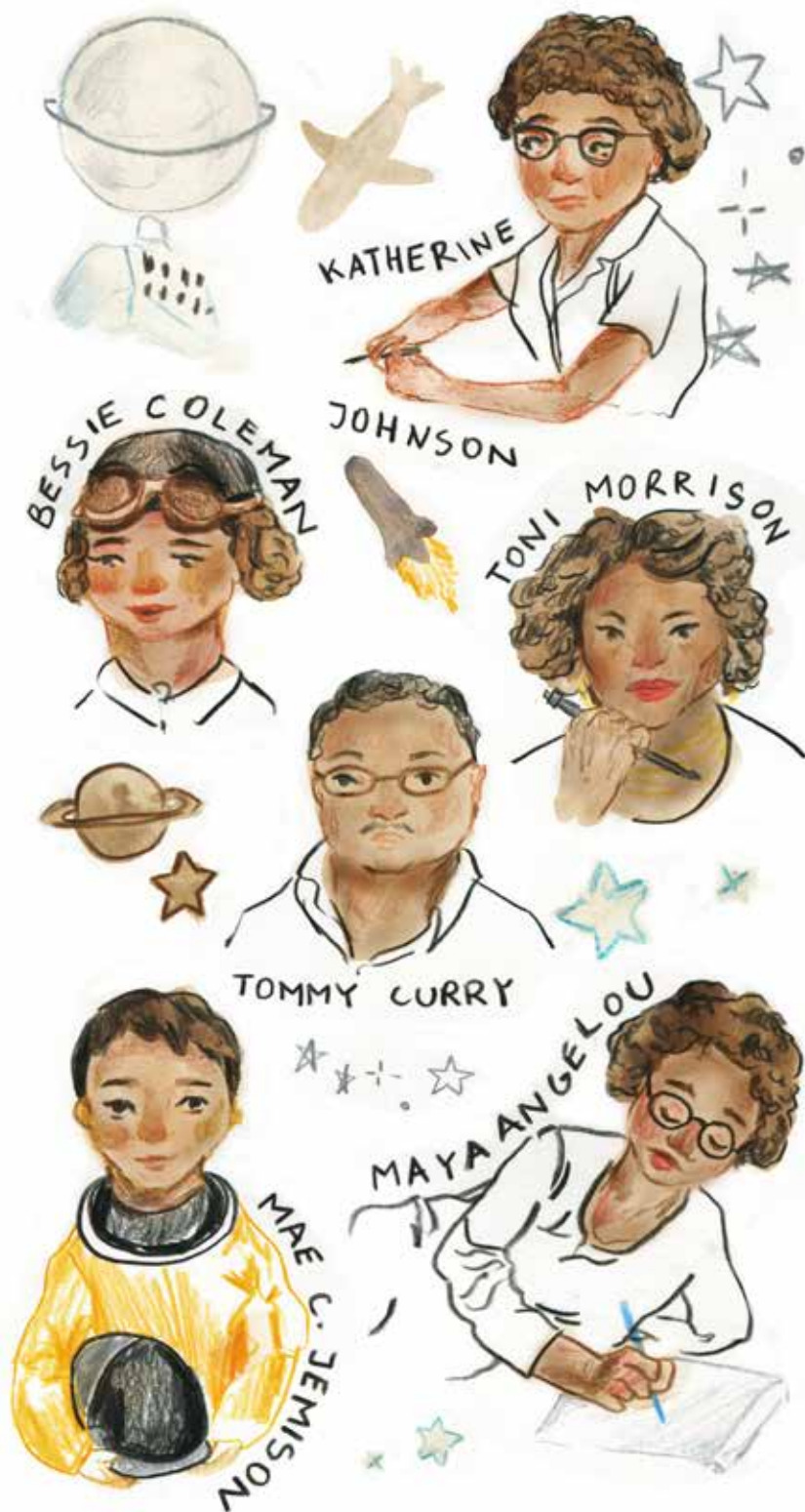
Sonia Mutaganzwa, Cultuurverantwoordelijke van Karibu en een van de drie moderatoren van *'Being black in Academia'*, benadrukt dat voor haar deze maand vooral zichtbaarheid primeert. 'Ik hoef geen wraak, het gaat niet om Leopold II. We willen niet enkel focussen op wat witte mensen gedaan hebben, we willen juist zwarte mensen uit de geschiedenis in de schijnwerpers zetten.'

Ook doorheen het panelgesprek gaat dit aspect van visibiliteit niet aan de aanwezigen voorbij: tijdens de avond vallen dan ook de namen van Afro-Amerikaanse monumenten zoals Nobelprijswinnaar voor de Literatuur Toni Morrison en filosoof Tommy J. Curry.

Black 'Pride' Month

Verder staat deze maand voor Mutaganzwa enerzijds in het teken van het versterken van een gemeenschapsgevoel van *black pride*; trots zijn op je cultuur en afkomst. Anderzijds benadrukt ze het belang van het thema van (mentale) gezondheid.

Die thema's kwamen stevast aan bod op de evenementen. Als Cultuurverantwoordelijke leidde Sonia de Poetry & Wine-avond en daarna droeg ze twee gedichten voor; Phenomenal Woman van Maya Angelou en een tekst van Theresa the Songbird, een artieste die vorig jaar viraal ging op sociale media.

© Esther Vandenberg

Waarom net die twee gedichten? 'Ook ik ben een Phenomenal Woman', vertelt Mutaganzwa. 'Ik denk dat dat een belangrijk ding is om te horen voor vrouwen en zeker voor zwarte vrouwen. Zij krijgen dat zelden op een niet-geseksualiseerde manier te horen. Je moet jezelf als zwarte vrouw niet zien als "minder dan" of jezelf veranderen om te passen in het beeld van de maatschappij.'

Safe space: welkom met respect

'Ik hoef geen *white gaze* op mijn ervaringen met racisme. Op elk evenement waar je deze maand binnenkomt, is onze visie dan ook "black people first",' aldus Mutaganzwa. Ze verduidelijkt: 'We

alleen als zwarte student op de unief kan zitten als je witte adoptieouders hebt. Mijn moeder kan mij in hun ogen blijkbaar niet op dat niveau hebben gebracht,' betreurt Mutaganzwa.

Wat kunnen zwarte studenten echter doen als ze met racisme worden geconfronteerd? 'Hoewel het protocol in Leuven misschien verschilt, zou ik op basis van mijn ervaringen aan mijn thuisuniversiteit aanraden om te praten met een vereniging zoals Karibu of met Undivided. Het ervaren van racisme is een moeilijk proces, maar zo'n *support system* was een enorme hulp,' adviseert internationale studente Haddy Jeng, die zelf ook aanwezig was op Being Black in Academia.

'Ideeën en ervaringen zijn nooit identiek, ook niet voor zwarte mensen. We hebben ons eigen verhaal binnen de black experience'

[Sonia Mutaganzwa, cultuurverantwoordelijke Karibu](#)

willen via *Black History Month* zwarte mensen een platform geven om over hun ervaringen te kunnen praten. We zijn zeer blij dat Karibu een divers publiek aantrekt en iedereen is steeds welkom, maar met respect voor de ruimte die wij hebben gecreëerd.'

'We benadrukken dat onze events eveneens *safe spaces* zijn. Karibu probeert een veilige ruimte te creëren, waar mensen zichzelf kunnen zijn en naar elkaar kunnen luisteren. Waar een aanwezige zich niet de enige zwarte persoon in de zaal voelt en ook een blanke persoon zich niet geïsoleerd voelt,' stelt Mutaganzwa.

Racisme: iedereen kiest zelf hoe te antwoorden

Op de evenementen kregen de studenten en academici de kans om open te getuigen over hun ervaringen met racisme in het Vlaams hoger onderwijs.

Een studente in de zaal betreurt dat er continu van haar verwacht wordt om als zoekmachine telkens dezelfde vragen over racisme te beantwoorden. Een mede-studente vult aan dat het niet is dat omdat zij een zwarte studente is, zij zich daartoe verplicht moet voelen, benadrukkend dat het de eigen keuze van de studente moet blijven.

Ook Mutaganzwa ergert zich aan de vooroordelen waarmee ze als studente aan de KU Leuven werd geconfronteerd. 'Voor sommigen is het een hele grote schok dat ik studeer, bijvoorbeeld toen ik op een verderstudeerbeurs was en zei geïnteresseerd te zijn in een bepaalde master. Je krijgt ook altijd de vraag of je geadopteerd bent, alsof je dus

'Zij kunnen ook samen met jou zoeken naar een oplossing waar jij je comfortabel bij voelt en helpen zoeken naar de juiste personen om dat aan te kaarten. Daarnaast denk ik dat het belangrijk is om een therapeut of psycholoog te vinden (iemand die zelf zwart is als je dan meer op je gemak bent). Zo kan je ook de emotionele en mentale aspecten van die situatie verwerken,' aldus Jeng.

Mentale gezondheid

Voor vele zwarte studenten blijkt dat helaas moeilijker te zijn dan voor hun witte medestudenten, legt Jeng uit: 'Mentale gezondheid is in de zwarte gemeenschap vaak nog een taboe onderwerp. Bij velen die ermee worstelen, wordt dat gewoon gezien als een vorm van luiheid of incompetentie.'

'Nu die attitude ook aan het veranderen is, staan mensen wel veel meer open voor het concept van een mentale gezondheid naast een fysieke. De ene hoort evenzeer een prioriteit te zijn als de andere. Dit betert vooral door over het topic te durven en blijven praten, zodat zo'n gesprekken ook worden genormaliseerd en mensen beseffen dat ze er niet alleen voor staan,' aldus Jeng.

Terugblik

In de nasleep van *Black History Month* blikken Mutaganzwa en Barrie terug. 'Hetgeen ik het belangrijkste vond aan het debat, was dat het aantoonde dat ideeën en ervaringen nooit identiek zijn, óók voor zwarte mensen. Iedere aanwezige heeft zijn eigen ervaringen binnen de *black experience*, wat laat zien dat het onmogelijk is om ons over een

kam te scheren,' aldus Mutaganzwa.

De samenwerking voor Being Black in Academia met de KU Leuven ging vlot. 'Er heerste wel angst precies. We hadden er geen probleem mee om alles uit te leggen, maar hopen wel dat er nu wat meer vertrouwen gaat zijn. We waren wel positief verrast dat ze bij de KU Leuven zo open waren om te luisteren, hoewel dat natuurlijk kadert in hun diversiteitsbeleid,' aldus Mutaganzwa.

De KU Leuven investeerde duizend euro in het event. Volstond dat? 'We hebben dan ook samen met de KU Leuven gekeken waarin zij wel en niet tegemoet konden komen qua financiering, maar op zich verliep het meeste wel vlot. De bereidwilligheid is er langs beide kanten ook wel om verder samen te werken,' aldus Barrie. 'Het maakte uiteindelijk en we hebben kunnen doen wat we wilden bereiken,' besluit Mutaganzwa.☺

In de V.S. viert men in februari Black History Month ook wel African-American History Month. Deze jaarlijkse viering van de zwarte geschiedenis, begon in 1926 toen de Afro-Amerikaanse historicus Carter G. Woods hiermee het grote publiek wilde wijzen op de bijdrage die Afro-Amerikanen hebben geleverd aan de geschiedenis van het land.

Om deze editie van Black History Month in Leuven tot een goed eind te brengen, werkt de organisatie in Leuven samen met studentenvereniging Karibu voor een speciale editie van hun 'Poetry & Wine'-avond. Een concept dat zeker aansloeg gezien de volle zaal. Studenten krijgen zelf de kans om hun eigen werk te brengen of om dat van een andere artiest voor te dragen.

Een panelgesprek 'A Conversation about Being Black in Academia' was dan weer het resultaat van een vruchtbare samenwerking tussen zowel Karibu en Black History Month Belgium als het diversiteitsplatform Undivided for KU Leuven.

'Een vrouw van kleur moet hier dankbaar zijn en zwijgen'

Rachida Lamrabet oogst prijzen bij de vleet. Naast de KU Leuven Cultuurprijs reikte Jan Jambon haar ook een Vlaamse Ultima uit. 'Ik had die liever gekregen in een andere politieke constellatie.'

door [France Schils](#) en [Maysa Angela](#)

Rachida Lamrabet heeft al even geen letter meer op papier gezet, maar haar meest recente roman *Vertel het iemand* blijft resoneren. Afgelopen maand reikte Vlaams minister van Cultuur Jan Jambon haar nog de Ultima voor de Letteren uit en eind 2019 kreeg ze de Cultuurprijs van de KU Leuven.

'Het boerkaverbod is een inbreuk op het recht van lichamelijke autonomie, privacy en beleving van religie'

Toch heeft de Vlaamse schrijfster en juriste van Marokkaanse origine ook woelige waters doorgezwoomen: tot 2017 werkte ze als juriste bij Unia, het Interfederaal Gelijkekansencentrum, maar ze werd er ontslagen ten gevolge van een artistiek project. Schrijven over migratie, identiteit en vervreemding blijkt zelfs in 2020 geen evidente opgave: 'We zeggen dat we vandaag over alles kunnen praten, maar dat is onzin.'

Vertel het iemand is een roman van vergeten stemmen. Waarom is het verhaal de moeite waard om verteld te worden?

Rachida Lamrabet: 'Vertel het iemand gaat over een Marokkaanse soldaat die tijdens de Eerste Wereldoorlog werd ingelijfd in het Franse leger. Honderdduizenden mannen van kleur hebben toen meegevochten. Enerzijds wilde ik weten waarom die mannen zo gewillig zijn mee-

gegaan om te vechten voor de Franse koloniasator. Anderzijds is het een belangrijk stukje geschiedenis dat niet of te weinig verteld wordt in Europa. In geschiedenislessen, wetenschappelijke literatuur en herdenkingen is dit een verzwegen verhaal. Ik wilde dat verhaal een plaats geven in ons collectieve narratief, omdat ik ervan overtuigd ben dat we nu op een andere manier naar elkaar zouden kijken als we die verhalen wél hadden verteld.'

Enkele jaren geleden was uw kortfilm *Project Deburkanization* het middelpunt van een mediastorm die leidde tot uw ontslag als juriste bij Unia. Hoe heeft u dat ervaren?

'Ik vond dat een groot onrecht. De kortfilm *Project Deburkanization* is een fictief verhaal

over een vrouw die zich beperkt voelt in de manier waarop zij zich kleedt en haar religie beleeft. Ik kroop in het hoofd van mijn personage en verbeeldde haar wereld in woorden. Maar ik ben het personage niet: ik ben de persoon die het

© Joanna Wils

verhaal vertelt. Ik werd toen vereenzelvd met mijn personage. Als vrouw van kleur werd ik geobjectieerd en opgesloten in mijn zogenaamde identiteit en overtuiging.'

'We zeggen dat we vandaag over alles kunnen

praten, maar dat is onzin. Niet iedereen heeft die vrijheid, en bepaalde thema's mogen niet aangeraakt worden. De vrijheid van moslima's om zich te kleden zoals ze willen is een van de taboes. De Belgische strafwet sanctioneert vrouwen vanwege hun kledij. Ik vind dat een inbreuk op hun rechten van lichamelijke autonomie, privacy en beleving van religie. Als rechtsstaat zouden we dat niet mogen accepteren; dat stellen ook andere mensenrechtenjuristen.'

Heeft het feit dat u een vrouw van kleur bent een rol gespeeld?

'Absoluut. Ik denk dat een blanke, mannelijke kunstenaar meer marge heeft om zijn artistieke vrijheid uit te oefenen dan een vrouw van kleur. Zij wordt geobjectieerd en opgesloten in haar zogenaamde identiteit, kleur en overtuiging. Een vrouw van kleur moet hier blijkbaar zwijgen en dankbaar zijn, ze mag geen kritiek geven. De vrijheid van meningsuiting die we zagezegd verworven hebben, is dan ver te zoeken. Iemand die als buitenstaander wordt gedefinieerd, kan geen aanspraak maken op dezelfde artistieke vrijheid als een blanke man.'

U ontving De Vlaamse Ultima voor Literatuur van een minister die fel snoeit in de cultuursubsidies. Wringt dat?

'Ik had de Ultima liever op een ander moment ontvangen, met een andere politieke constel-

'De samenleving is nooit een homogene groep geweest, ook al lijkt men dat vandaag te willen geloven'

latie. Ik heb bewust gekozen om de prijs toch te aanvaarden omwille van drie redenen. Ten eerste wordt hij uitgereikt door een onafhankelijke jury van collega's uit de literaire en artistieke sector. Ten tweede vertegenwoordigt de minister van cultuur niet heel Vlaanderen. En ten derde is de erkenning van zo'n prijs belangrijk en symbolisch voor mensen van kleur. Vlaanderen erkent hiermee dat dit verhalen zijn die onze gemeenschap verbeelden en vormgeven. We mogen de verhalen van mensen van kleur niet wegzetten als exotisch of anders. Vlaamse literatuur kan ook vanuit een minderheidsstandpunt geschreven zijn.'

Uw werken zouden dus perfect in de 'Vlaamse canon' passen?

'Ik ben nogal achterdochtig ten opzichte van de

© Joanna Wils

idee van een nationale canon, omdat die eerder op een politieke manier de gemeenschap vorm geeft. Een samenleving bepaalt zichzelf van onderuit. Het is de hyperdiverse werkelijkheid die doorsijpelt. De samenleving is nooit een homogene groep geweest, ook al lijkt men dat te willen geloven vandaag.'

Op welke manier kunnen we dan een gemeenschappelijke identiteit definiëren als hyperdiverse samenleving?

'Angst zegt ons dat te veel verschil onze samenleving onveilig zou maken. Maar wat houdt ons samen als gemeenschap als we allemaal anders zijn? Wat is dan onze gemeenschappelijke factor? Ik denk dat de plek die we delen ons bindt, omdat we voor elkaar het beste willen in onze gemeenschappelijke ruimte. Ongeacht overtuiging, geloof, gender, seksuele geaardheid en mentale of fysieke gesteldheid.'

'We zijn veel kwijt van vroeger, en het gevoel iets kwijt te zijn is pijnlijk. Maar dat is onze reis als mens: je laat iets achter en je wint iets anders. Tijdens die reis laat je onvermijdelijk iets achter, bewust of onbewust, gekozen of niet. Dat is ook de pijn van de migrant. Mijn ouders zijn naar België gekomen op zoek naar een beter leven dat ze ook hebben gevonden, maar ze moesten ook iets achterlaten. We staan vandaag te weinig stil bij wat we kunnen winnen door op elkaar te fo-

cussen. De wereld verandert, maar verandering betekent niet dat het slechter wordt. Verandering houdt ook in dat we iets nieuws winnen.'

Tenslotte peilen we graag naar de invloeden op uw werk. Welke auteurs hebben uw boeken geïnspireerd?

'Een belangrijke schrijfster waar ik als jonge vrouw op de middelbare school naar opkeek was Fatima Mernissi. Zij ging terug naar de bronnen van de islam en onderzocht wat die teksten effectief te zeggen hebben. Mernissi beschrijft hoe deze islamitische basisteksten niet vrouwonvriendelijk zijn, zoals vaak wordt beweerd. Het zijn de latere interpretaties van mannelijke theologen die de vrouw inferieur voorstellen, niet de essentie van de islam. In het Westen bekritiseert men de positie van de vrouw in de Arabische wereld, maar daarbij vergeet men vaak dat de positie van de vrouw in de Westerse wereld ook niet gelijkwaardig is aan die van de man.'

'Een tweede grote inspiratiebron is Toni Morrison, een Afro-Amerikaanse schrijfster. Ik blijf haar mijn literaire moeder noemen, omdat ook zij een reconstructie maakt van verhalen die niet of te oppervlakkig verteld worden. Het is belangrijk stil te staan bij wat we elkaar niet vertellen, en ons de vraag te stellen waarom die verhalen verzwegen worden. Wat zou er kunnen veranderen in de samenleving als we die verhalen wél vertellen?'²

Nederlandse studentenpartijen: niet praten over maar met jongeren

Al 27 jaar vertegenwoordigen studentenpartijen in Nederlandse gemeenteraden de belangen van de student. Wat aanvankelijk ontstond uit ontevredenheid resulteerde in een emancipatorisch succes.

door Oriane Lecluyse

Niet praten 'over' maar 'met' jongeren: dat is het devies van de diverse studentenpartijen bij onze noorderburen. In de Nederlandse universiteitssteden kan, net als in Leuven, het percentage studenten oplopen tot een kleine 20%. Het grote verschil met België: studenten zijn gedomicilieerd. Je zal er geen vrijdagse trolleyparade vinden als op de Bondgenotenlaan want studenten blijven gewoon op kot in het weekend. De twee grootste studentenpartijen Studenten Techniek in Politiek (STIP, Delft) en Student en Stad (Groningen) leggen de interne organisatie uit.

© Anne-Leen Declercq

Emancipatorisch succes

Zowel studentenpartij STIP als Student en Stad begonnen initieel als toenaderingspoging om de botsende belangen van stad en student te verenigen. Zo verwoordt Marten Duit, fractievoorzitter uit Groningen: 'Vroeger werd er helaas alleen in een negatieve context in termen van overlast gepraat over studenten, wat de kloof alleen deed groeien.'

De helft van de stemmen van STIP kwam van niet-studerende Delftenaren

Maar ook in het zuiden verliep de communicatie tussen de gemeente en TU Delft jarenlang stroef. Zo werden de plannen om een universiteitsbibliotheek te bouwen verhinderd en heerste er een groot tekort aan studentenwoningen.

Frustraties die al snel een electoraal succes bleken: Student en Stad beschikt vandaag over één zetel en STIP over zes zetels van de 39. Ondanks de jonge leden - en sporadisch gemor van ancients in de gemeenteraden - worden beide fracties naar

eigen zeggen als gelijkwaardig behandeld.

Andere partijen komen bijvoorbeeld regelmatig aankloppen bij Student en Stad omwille van expertise in onderwerpen als studentenhuisvesting. STIP zit zelfs al sinds 1998 in het Delftse stadsbestuur en strandden bij de laatste verkiezingen op de tweede plek.

Vanuit het stadsbestuur kon STIP onder andere zorgen voor een verhoging van de studietoelage voor studenten met een beperking: een kwetsbare groep die geen bijbaan kan nemen als compensatie voor de studiekosten. Maar ook zijn er duizend nieuwe studentenkamers gebouwd in 2017. In Groningen werd gepleit voor een stadsstrand, een extra vergunning voor verhuurders van studentenwoningen en ongelimiteerde openingsuren in de binnenstad.

Links-rechts, links-rechts, links-rechts

De studentenpartijen hameren erop niet enkel studenten te vertegenwoordigen, maar elke burger. 'Je kan zeer radicaal alleen de belangen van jongeren vertegenwoordigen. Toch zal de waarheid in het midden liggen', doet Duit zijn duit in het zakje.

Zo kan iedere niet-student zich bij de fracties

aansluiten, zolang de overtuigingen stroken met de belangen van studenten. Zelfs thema's die niets met het studentenleven te maken lijken te hebben worden aangekaart. Het gaat dan bijvoorbeeld

Partijen komen zelfs bij de studentenpartijen aankloppen omwille van expertise in bijvoorbeeld studenten-huisvesting

beeld over pensioenregelingen, ondernemerschap of toerisme.

Aangezien dé student zowel links als rechts kan zijn, schipperen studentenpartijen ertussenin. Een zoektocht naar de beste koers om de belangen van jongeren te vertegenwoordigen zonder ideologisch inkleuren. Zowel linkse als rechtse fractieleiden zetten zich in voor één doel.

Marcel Harincks, gemeenteraadslid voor STIP

legt uit: 'Door een diverse kandidatenlijst op te stellen waarborgen we dat STIP progressief en pragmatisch is, niet links of rechts.' Desondanks ontwikkelt zich vaak een beleid in bredere ideologische setting: ook studentenpartijen sluiten coalities.

Kar trekken en studeren

Doorgaans worden al die politieke ambities gecombineerd met studies. Zo zegt Marten Duit dat het voor velen de vervanger van een bijbaan vormt. In Groningen zitten de raadsleden iedere twee jaar in de gemeenteraad. In Delft wordt gewerkt met een doorwissel-systeem.

Harinck legt uit: 'We mikken op termijnen van drie jaar. Jaar één en drie zijn halftijds, die dienen om je respectievelijk in te werken en om opvolgers op te leiden. In je tweede jaar ben je voltijds gemeenteraadslid. In dat jaar trek je de kar van onze partij.'

Wat kost jouw stem?

'Een jonge visie betekent niet dat je je alleen inzet voor zaken die enkel studenten aangaan, maar dat je een mening hebt over alle zaken die spelen in de gemeente', aldus Harinck. Met succes: de

helft van de stemmen kwam van niet-studerende Delftenaren. STIP kijkt daarom ook naar minder typische studentikoze thema's.

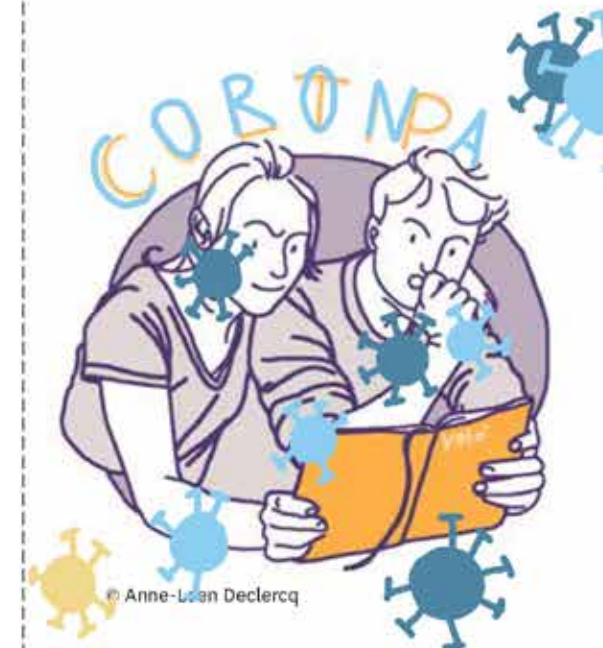
Zo heeft Ferrie Förster, hun eerste wethouder Economie en Cultuur (*het Nederlandse equivalent voor een schepen, red.*), gezorgd voor een cultuurbalie, gratis internet en het beroemde schilderij Het straatje van Vermeer aan de Delftse museummuren.

Studentenpartijen laten de zorgen van studenten klinken van de straat tot de gemeenteraad. Luidkeelse daden worden eindelijk bij stille woorden gevoegd. Toch zijn gelijkaardige initiatieven in België onhaalbaar, omwille van budgettaire en administratieve redenen. Het knelpunt is de kostprijs.

Domiciliëring houdt in: gemeentebelasting betalen, opgeven van ouderlijke belastingvoordelen, voordelige studentenhuurcontracten vaarwel zeggen, hogere druk uitoefenen op de private woningmarkt en eigen verzekeringen afsluiten. Een nieuw wettelijk statuut geeft je een stem in het politiek debat op voorwaarde dat je betaalt. Voorlopig is het wetsvoorstel over studentendomiciliëring afgekeurd. In de tussentijd kijken we naar onze progressieve noorderburen. »

© Anne-Leen Declercq

© Anne-Leen Declercq

door Benno De

De Woordenaar - 30cc/Schouwburg vrijdag 17 maart, 20u00

Bruno Vanden Broecke, de alombekende roodharige Vlaming met een hart voor televisie en theater, staat weer op de planken. Ditmaal deelt hij met zijn voorstelling De Woordenaar het podium met enkele collega's om een medley van theater en muziek te brengen. Als centrale thema: jouw leven. Een handleiding voor het leven is het enige wat hij probeert te brengen. Met ruimte voor improvisatie in de voorstelling zal ook de Leuvense passage wettelijk uniek stuk worden.

Leuven Jazz - STUK, Schouwburg andere

Donderdag 19 maart tot zondag 29 maart

... Het is alweer tijd voor de achtste editie van het jaarlijkse Leuvense jazzfestival. Dit jaar ligt de focus op het vrouwelijk geweld in de jazzwereld. Laura Jurd en Isolde Lasoen zijn slechts enkele van de namen die de show zullen stelen. Maar het festival bestaat niet alleen uit concerten: er zijn ook jazzfilms en voorstellingen voor de hele familie. Elf dagen lang muzikaal plezier gegarandeerd.

DOCVILLE - Cinema ZED, Kinderlij STUK en andere

Woensdag 25 maart tot donderdag

Niet enkel jazzfestivals deze maand; ook documentaires passeren de revue. Voor een dikke week zijn alle schermen van Cinema ZED bezaaid met de crème de crème van nationale en internationale

essay > Primrose Ntumba is parlementair assistent bij SP.A Brussel en oud-medewerker van het Afrika Museum.

Tijd om kleur te bekennen in de kunstwereld

De kunstsector doet haar best om diversiteit meer en meer op het podium te brengen. Toch loopt het nog steeds mis: misschien al minder op de planken zelf, maar achter de schermen is nog veel werk.

door Primrose Ntumba

Hoewel we in België de betekenissen van 'dekolonisatie' nog niet helemaal onder de knie hebben, lijkt de term intussen alomtegenwoordig. De meesten onder ons kennen dekolonisatie vooral in het kader van de publieke ruimte. Denk maar aan de debatten over de standbeelden of straatnamen die rechtstreeks naar de koloniale periode van België verwijzen: halen we ze weg of laten we ze staan?

Alleen stopt de discussie daar natuurlijk niet. Ook de kunstsector, bijvoorbeeld, kan een belangrijke rol spelen in dekolonisatie. Meer zelfs: in sommige opzichten kan wat er in de kunstwereld op kleinschaliger niveau gebeurt, een indicatie zijn voor wat er op maatschappelijk vlak wel of net niet goed gaat.

Ook in de kunstsector is diversiteit hoog in de hiërarchie en zelfs in lagere rangen van de organisatie moeilijk vindbaar

Een van de meest controversiële en bekende instellingen die in België symbool staat voor dekolonisatie is het AfricaMuseum.

Na een renovatieperiode van vijf jaar zou het AfricaMuseum 'gedekoloniseerd' zijn. Met die uitspraak schiep de directie van het museum nogal hoge verwachtingen voor 'het laatste koloniale museum', zoals er op internationaal niveau naar verwezen werd. Intussen komt de directie gelukkig terug op de berichten die ze voor de heropening van het museum in december 2018 de wereld instuurden. Het is duidelijker geworden, zowel voor het

museum als voor de buitenstaanders, dat dekolonisatie een proces is, dat desnoeds langer dan vijf jaar in beslag moet nemen.

Waarom is het dekoloniseren van dit museum in vijf jaar tijd dan niet geslaagd? Een museum heeft in se de functie om artefacten en kunstobjecten uit het verleden te herbergen, te restaureren en tentoon te stellen voor het grote publiek. Dekoloniseren gaat grotendeels over het afbreken van machtsstructuren die een bepaalde manier van denken in stand houden. Die structuren zitten geworteld in ons onderwijs, de media en de politiek. Maar ook in de kunstsector, die nochtans de reputatie heeft om vrij, open van geest en flexibel te zijn lijkt het even moeilijk om definitief komaf te maken met de denkwijzen en representaties die de witte en mannelijke bevolkingsmeerderheid als de norm beschouwen.

Waar witte mannen aan de top staan, dus eigenlijk bijna overal in de westerse wereld, is het nuttig om het dekoloniatiedebat te voeren. En zelfs in de kunstsector is de diversiteit hoog in de hiërarchie en soms zelfs in de lagere rangen van de organisatie moeilijk te vinden.

Daar zit de crux van het probleem. Diversiteit bij de kunstenaars zelf is één zaak, maar wie bepaalt welke kunst het waard is om te produceren of tentoon te stellen? Meestal blijven dat witte mannen van middelbare leeftijd, die in de bestaande vormen van het kunstonderwijs zijn opgeleid – want hoe kan je anders serieus genomen

worden om andere kunstenaars te beoordelen. Ze blijven heer en meester over wat wij, luttele kunst- en cultuurconsumenten, te zien krijgen van het brede artistieke veld. Hoe vrij, open van

Wie bepaalt welke kunst het waard is om te produceren of tentoon te stellen?

geest en flexibel kan die output dan zijn?

Een tweede concept dat beschouwd kan worden als een van de redenen waarom dekolonisatie in dit tijdperk zo relevant is geworden, is het eurocentrisme. Eurocentrisme kan uitgelegd worden als het privilege om de wereld enkel vanuit het Europese – en dus dominant witte – standpunt waar te nemen. Eurocentrisme in de kunst maakt het mogelijk om bijvoorbeeld de verhalen en culturen van bevolkingen uit verre oorden in een verkozen kunstvorm te brengen, zonder de mensen die oorspronkelijk uit die regio's komen, te betrekken in de productie of uitwerking van het product. In dit voorbeeld zou dekoloniseren betrekking hebben op mensen uit die bevolkingsgroep in kwestie te betrekken bij het vertellen van een verhaal dat eigen is aan hun cultuur, ervaringen en bewustzijn.

Wanneer kunstinstellingen willen dekoloniseren door samenwerkingen aan te gaan met artiesten en curatoren van diverse afkomst – of dat nu divers is in gender, religie, etnische afkomst of seksuele geaardheid – blijken die verhoudingen vaak tijdelijk te zijn maar ook ongelijk. Een samenwerking impliceert dat er op gelijke voet wordt gewerkt. Maar hoe kan je over gelijkheid spreken wanneer de medewerkers enerzijds deel uitmaken van een gevestigde organisatie en verzekerd zijn van hun loon en bijbehorende voordelen, terwijl de artiest anderzijds na zijn bijdrage vriendelijk wordt gevraagd om op te krassen?

En ja, op papier krijgt die onafhankelijke, freelance artiest, meestal wel de vrijheid om zich artistiek uit te drukken. Maar wie selecteert de kunstenaar? Wie bepaalt dat het onderwerp er een is

© Anne-Leen Declercq

dat het grote publiek gezien moet hebben en om welke reden?

Uit de dalende bezoekersaantallen van het AfricaMuseum vóór 2013, bleek dat er hoogdringend iets moest veranderen. Ondanks de goede intenties om de tentoonstelling en de publiekswerking

De participatie van wie niet blank, mannelijk en hetero is, blijft té tijdelijk, té perifeer en té beperkt

dekoloniseren, werd de complexiteit ervan nogal onderschat. Des te meer als men rekening houdt met het feit dat de erfgoedgemeenschappen die er rechtsreeks mee in verband staan geen oprechte kans kregen om deel uit te maken van het herwerkte museum. De stap om het personeel zélf diverser te maken bijvoorbeeld bleek te groot

om diverse redenen. Zolang medewerkers maar hooggeschoold zijn of veel ervaring hebben met het waarnemen, beoordelen en appreciëren van kunst – of wat als kunst beschouwd moet worden, in hun ogen. Ook andere gevestigde kunstinstuties lijken moeite te hebben met een eerlijke representatie van de maatschappij, waardoor de nood aan strategieën die inclusief zijn hoog blijft.

Het is een verzameling van factoren die ervoor zorgt dat de kunstensector stagneert in zijn misie naar het grote publiek. De instellingen proberen effectief programmaties samen te stellen die moeten beantwoorden aan een snel veranderende samenleving, maar structurele veranderingen zijn er nog te weinig. De participatie van wie niet blank, mannelijk en hetero is, blijft té tijdelijk, té perifeer en té beperkt om op lange termijn een groot verschil te maken. Dekoloniseren begint bij zichzelf in vraag te stellen en durven inzichten te verzamelen en toe te passen van zij die veel te vaak en veel te gemakkelijk gemarginaliseerd worden. Zolang diverse stemmen niet kunnen weerklinken tot in het hart van organisaties, zal dat waarschijnlijk ook zo blijven. »

BRIHANG IS DE GROOTSTE RAPPER

© Lisa Thieren

NAVRAAG

'Ik wacht op een artikel / liefst 1 volle pagina met de koptitel / "BRIHANG IS DE GROOTSTE RAPPER" / Geschreven in de grootste letters,' zo klinkt het in *te groot*. Alweer een wens die voor de West-Vlaamse rapper in vervulling gaat.

door [Ana Van Liedekerke](#) en [Benno Debals](#)

Afgezien van het bittere gemberbrouwsel dat hij krijgt voorgeschoteld in het café waar we hebben afgesproken - 'Ik heb nog nooit zoiets slechts gedronken' - gaat het Brihang voor de wind. Zijn single *Steentje* ging viraal, hij verkocht de AB uit en de aanvragen voor shows blijven binnenstromen. Hij komt binnen met brede broek en petje: een hiphopper pur sang. 'Zo is het begonnen, die teksten van hiphop, zo nice en cool, en heel die klederdracht.' Brihang blijft proberen, herdenken en zijn zoeken thematiseren. Als de titel van zijn laatste album: *CASCO*.

'Ik kan pas een paar dagen later van mijn shows genieten'

Brihang: 'Ik was op zoek naar een huis om te kopen. Op een bepaald moment gingen we kijken naar een casco appartement. Ik kende dat woord nog niet destijds. De verkoper vertelde me wat het betekent, "een kast en je moet die nog zelf invullen. Je kunt alle richtingen uit". Bij iemand die constant met muziek bezig is en teksten is aan het schrijven, doet zoiets belletjes rinkelen.'

Hoe komt zo'n album tot stand?

'Dat is een lang stappenplan. Voor mij duurt dat ongeveer drie jaar. Sommige mensen kunnen dat sneller, maar ik doe er liever langer over, omdat ik wil dat het echt een puzzel is die klopt. Je moet het dan ook als album beluisteren, als verhaal.'

'Sinds mijn plaat uit is, heb ik niet meer in de studio gezeten. Ik ben aan het afkicken. Want als die deadline komt, ben je daar constant mee bezig. Een beetje zoals examens, maar dan een heel jaar door. Je zit in je studio te schrijven, schrapen en afwegen wat goed genoeg is.'

Puzzelen

Is de volgorde van je nummers belangrijk?

'Dat is een puzzel die ik meestal achteraf maak, maar het is ook een zoeken naar wat past en clasht. Wat ik nu wel heb gedaan en daarvoor

niet, is aan verschillende nummers tegelijkertijd werken. Zo hier en daar wat prutsen. Mark Manders, een beeldhouwer waar ik naar opkijk, doet dat ook. Hij heeft een gigantisch atelier. Hij prutst een beetje aan een beeld. Als hij het beu is, wandelt hij verder en prutst aan een ander beeld.'

Zorgt dat voor meer eenheid?

'Ja, maar te veel eenheid wil ik ook niet. Als het te gesloten is, dan gaat niet iedereen het begrijpen.'

In je muziek zit altijd veel van het proces van het maken.

'Ja, zeker met dat idee van *CASCO* werd dat ook het doel. Ik zat met die deadline en dacht: *fuck*, het gaat niet klaar zijn. Dan kwam plots dat cascoverhaal. Toen bedacht ik dat het misschien niet erg was dat het niet af was, dat dat nog wel deel was van mijn concept. Dan had ik het idee om wat een half onafgewerkt album uit te brengen. Maar dat is natuurlijk gemakkelijk. (*lacht*) Maar af en toe een foutje erin laten zitten hielp om beter met die druk om te gaan.'

Wat is het leukste aan het maken van een plaat?

'Dat ik dit kan doen als job. Er is niets coolers dan net een nummer afgewerkt te hebben en zo ongelooflijk blij te zijn met die creatie. Dan ga ik soms naar huis, leg dat nummer op en luister er tienduizend keer naar omdat ik zoiets heb van: da's cool, da's van mij. Het is wel raar, want als je net een nummer hebt gemaakt, dan luister je daar heel veel naar en doe je een hoop aanpassingen, maar plots is er dan een verzadigd gevoel en luister je nooit meer.'

Omdat je het beu bent?

'Ja, als ik een lied hoor passeren op de radio, dan verzet ik dat meteen. Je focust op dingen die je niet zo had moeten doen. Ik kan ook pas genieten van shows een paar dagen later. Vlak na een show ben je vooral bezig met alles wat fout is gelopen.'

Doe je de shows zelf wel graag?

'In het begin niet. Toen maakte ik nummers in mijn slaapkamer en wees niets erop dat ik ze live zou moeten brengen en interageren met publiek.'

'Ik ben dat wel leuk beginnen te vinden. Vooral de bindteksten, wat er tussen de nummers gebeurt. Dat is het enige dat niet vaststaat, het enige dat echt kan foutlopen. Als ik zelf naar optredens ga, ben ik daar ook het meest benieuwd naar. In muziek kan je je wel een beeld vormen van wie

veilig is. Dan kan ik schrijven.'

'Als er nog een persoon is die mij inspireert, dan is het Mark Manders, de beeldhouwer. Hij maakt sculpturen die lijken alsof ze nog niet af zijn. Het lijkt alsof ze bestaan uit klei die nog nat is en als of hij net de ruimte heeft verlaten en het beeld zo

'Ik laat het commerciële wel toe. Je mag geld verdienen met wat je doet'

die persoon is, maar in de bindtekst zie je de echte persoon.'

Laat je dj SNS (zijn vaste dj, red.) soms iets zeggen?

'Normaal gezien niet, maar laatst in de Roma was ik mijn tekst kwijt. Hij pikte in. Plots hoort de zaal dan een stem die niet van mij is. Dat was cool. (lacht)'

Heeft hij ook een rol in het productieproces?

'Nee, veel mensen denken dat hij de beats maakt, maar dat is niet zo. Hij maakt ook wel beats, maar niet voor mijn platen. Live denkt hij wel heel hard mee, zoals hoe je verschillende nummers aanpakt. Hij speelt ook verschillende dingen live in op z'n drumcomputer, daarnaast is hij de ruggengraat van de show. We zijn heel goed op elkaar ingespeeld.'

Bij CASCO zijn er veel meer mensen betrokken bij het productieproces dan bij zolang-mogelijk. Is dat bewust?

'Het is eerder toevallig. Ik werk sowieso niet zo gemakkelijk samen met mensen. Maar soms kom je iemand tegen en klikt het. Zo ben ik bijvoorbeeld Johannes Verschaeve van The Van Jets tegen het lijf gelopen. We begonnen over muziek te praten en eindigden met: "Kom eens af naar de studio."'

'Of dan heb je bijvoorbeeld Mick Lemaire, die ook al op zolangmogelijk het nummer *fruitig* had ingespeeld. Dat is iemand die ik nog ken vanop school. In Brussel ben ik hem op café nog eens tegen het lijf gelopen en zei ik: "We moeten samen nog eens muziek maken." Zo is hij naar de studio gekomen. Door Mick is CASCO ook helemaal veranderd. Hij jamde wat, 'niet voor echt'. Maar ik nam dat op, om bij te houden wat hij gespeeld had. Ik regisseer dan wat: "Doe dat nu eens", of: "Zing daar eens op."'

Expres per ongeluk

Wat of wie inspireert jou?

Hugo Claus. Die zei: "Zoeken naar inspiratie, dat is voor de liefhebber." Het is lang geleden dat ik nog aan dat citaat gedacht heb. Maar het is waar: inspiratie zit overal waar je bent of kijkt of gaat. Ik ga niet op zoek naar inspiratie. Bij mij gaat het veel meer om mij goed voelen. Dan is dat vaak als ik ergens alleen zit, op mijn gemak, waar het

de kunst' geen juiste mentaliteit, die wel heerst op zo'n kunstschool. Ik was daar degene die dan meer *business-minded* was, en dat strookt niet altijd zo goed met dat kunstenaarschap.'

Werd dat aanvaard op je school?

'Deels. We hadden wel een les op school waarin het dan ging over wat doen als je afgestudeerd was, maar dat interesseerde niemand. Ik was toen al zelfstandige in bijberoep, dus mij wakkerde dat aan om daarmee bezig te zijn.'

'Je moet die commercialiteit ook niet helemaal toelaten. Maar als je niet een beetje commercieel nadenkt, of iets zoekt voor jezelf dat werkt, dan kom je nergens. Dat wordt soms op zo'n kunstschool te veel afgeblokt.'

Zie je jezelf nog teruggaan naar dat beeldhouwen?

'Soms denk ik na over wanneer ik 40 of 50 ga zijn, of ik nog altijd muziek ga maken. Dan hoop ik ergens van niet. Ik zie mezelf nog wel videoclip maken of voor een reclamebureau werken. Dat is wel de hele commerciële kant uit natuurlijk.'

Dan is het wel handig om al bekend te zijn.

'Ja, nu kan ik dat misbruiken. (lacht) Het handige is wel dat ik bekend ben als Brihang, maar misschien niet als Boudy Verleye. Dan kan ik wel opnieuw beginnen, maar die link gaat altijd gemaakt worden. Ik weet eigenlijk niet of dat bekend zijn handig is. Het is niet dat die bekendheid bij mij zo groot is, maar je voelt soms mensen toch kijken - spioneren een beetje.'

Ben je daarom in Brussel gaan wonen?

'Niet bewust daarom, maar ik kan daar wel heel incognito zijn, ja.'

© Lisa Thieren

Ben je West-Vlaanderen in Brussel niet aan het verliezen?

'Ik voel dat vooral aan mijn accent dat verwartert. Ik vind dat wel jammer, maar tegelijkertijd heb ik op dit moment eigenlijk niet zoveel meer met West-Vlaanderen. Mijn ouders wonen daar wel nog, maar mijn lief is van Dendermonde en we wonen in Schaarbeek. En eigenlijk ben ik ook niet in West-Vlaams dialect opgevoed. Dat was van dat *wannabe* AN.'

Niet Radio 1 genoeg

Je hebt op Radio 1 uitgelegd wat twee van je songs betekenen. Vind je niet dat luisteraars zelf mogen uitmaken hoe ze je muziek interpreteren?

'Ik vond het heel moeilijk om te zeggen waarover die nummers gaan. Bij *Rommel* was het originele idee om iets te doen met pantoffels. Omdat ik mijn pantoffels altijd in mijn rugzak stak toen ik naar de studio fietste, om die daar aan te trekken. Ik nam die overal mee. Dan is de rommel daar ineens bij gekomen. Op dat moment lijkt dat logisch, maar later vraag je je af: waarover gaat dit nu weer?'

Omdat je zelf groeit?

'Ja, je verandert ook van mening over sommige dingen. Bij *Steentje* was de tekst: 'Het knelt en het wringt nu al 26 jaar.' Live zing ik nu: al 27 jaar. Dat is een makkelijk voorbeeld, maar je gaat anders nadenken over zaken. Ik laat dat los omdat het op een bepaald moment af moet zijn. Anders zou die tekst voortdurend evolueren.'

Als je nummers brengt van een plaat die nog niet uitgebracht is, kijk je dan hoe het publiek daarop reageert?

'Ze reageerden op Pukkelpop wel goed, maar mocht dat niet het geval zijn, denk ik niet dat ik het niet zou uitbrengen. Een nummer moet groeien. Ik kan mij soms afvragen waarom mensen zo zot van een nummer zijn. Dan besef ik plots: amai ja, dat is wel goed. Het omgekeerde gebeurt ook: je denkt van iets dat het de max is en na een week ben je het beu.'

Hoe selecteer je singles?

'Bij *Steentje* wist ik dat dat een single was. Het heeft iets single-achtigs, er hangt een verhaal aan vast, ik had een idee voor een clip. Nu komt daarbij dat Radio 1 ons vroeg om *Rommel* als single te brengen. Vroeger ging het als volgt: we hebben een single, gaan naar "de radio" met: 'Hier zie, onze single'. En dan kregen we als antwoord dat het niet "radio" genoeg is. Drie jaar geleden voldeed je niet aan hun norm, en plots verandert dat.'

Chille wereld

Je wordt papa. Wat denk je van de wereld waarin je een kind moet grootbrengen?

'Er zijn nog mensen die gevraagd hebben of ik wel een kind wil in deze wereld. Maar ik vind onze wereld nog wel een chille wereld. (lacht) Nee, het gaat er momenteel niet zo goed aan toe hé, maar ergens heb ik wel geloof in de mensheid. We zul-

© Lisa Thieren

'Drie jaar geleden ben je niet "radio" genoeg. En plots verandert dat'

len wel weer onze middeltjes hebben om dingen op te lossen. Ik ben soms wel bang om papa te worden. Als ik tegen Inca (*zijn vriendin, red.*) zeg: "Ik ga dat niet kunnen, een kind opvoeden." Dan drukt zij mij op het hart dat we met twee zijn. Dat stelt mij gerust: "Ah ja, chill, we gaan samen wel ondervinden hoe dat moet."'

Denk je dat dat je muziek gaat beïnvloeden?

'Waarschijnlijk doet het wel iets, ook met de manier waarop je naar de wereld kijkt. Misschien ga ik de foute richting uit, alleen nog West-Vlaamse kinderliedjes.'

In je eerste album heb je het ergens over het feit dat je te veel geld vroeg. Nu heb je het omgekeerde probleem.

'Ik vind dat wel grappig om dat in mijn albums ook te thematiseren. In zolangmogelijk, duizend euro voor een uur? Dat was ook zo. "Duizend euro, ben je zot, vent? Zoveel geld voor een uurtje?" Ik vind dat dan zelf ook. Later werd dat dan 4000. Dan zeg ik in *Oelala*: "Brihang kost tegenwoordig meer dan 4k, maar hij geeft niets af als de bedelaar vraagt". Dan heb je net een show gespeeld en kom je daarna een bedelaar tegen op straat. Dan pas sta je daarbij stil. Zo zot.'

Krijg je opmerkingen over die eertlijkheid, als je zegt dat je 4000 euro verdient?

'Ja, mijn boeker zegt dan dat ik dat niet aan de grote klok moet hangen. Want die prijs blijft niet dezelfde. Dus nu denken luisteraars dat het 4000 is, maar het is ondertussen al veel meer. (lacht)'

En misschien gaat het bij de derde plaat nog wat omhoog, en dan bij de vierde weer helemaal terug naar beneden.'

Mis je het intieme van kleinere zalen?

'Een festival is een andere aanpak, dat is ook goed. Maar het gaat erover van wat je het leukst vindt. Een festival is ook heel aangenaam, maar als mensen zitten kan je soms nog dieper op dat intieme, dat stille ingaan.'

Hoe hard ben je vergroeid met dat petje?

'Heel hard. Ik ken iemand, Glenn De Petter, die zijn petten met de hand maakt. Hij heeft me er een keer zo eentje opgestuurd, ik heb er dan nog twee gekocht van hem. En dat is het modelletje, ik heb het gevonden. Ik denk dat ik het nooit meer ga afdoen. Mijn haar, dat stelt niet veel voor. Ik ben nog op zoek naar een goede haarsnit, maar ik heb het nog niet gevonden.'

Wil je nog iets meegeven aan onze lezers?

'Denk vooral niet dat je iets moet studeren om later geld mee te verdienen, iets dat je eigenlijk niet graag doet. Maar dat is cliché zeker?'

'Stel niet te veel uit. Ik had een weigering om verder te studeren. Ik heb toen een brief geschreven naar de Commissie om te zeggen dat ik de Nieuwe Lichten van Studio Brussel had gewonnen en met muziek bezig was. Dan had ik nog één kans. Dan studeerde ik een keer echt, en dan lukte dat ineens. Ik heb altijd de helft gestudeerd, om de helft te halen.'

'Ik weet niet wat ik nog moet zeggen. Blijf van *den drugs!* (lacht)'

ARTIESTEN GAAN MEE IN DE CORONA-HYPE

OVERHEID VERBIEDT OOK CULTURELE PRODUCTEN

Geen zin meer in die saaie vergaderingen over kutstudenten? Ontwikkel een virus in China en vaardig een universiteitsbrede quarantaine uit.

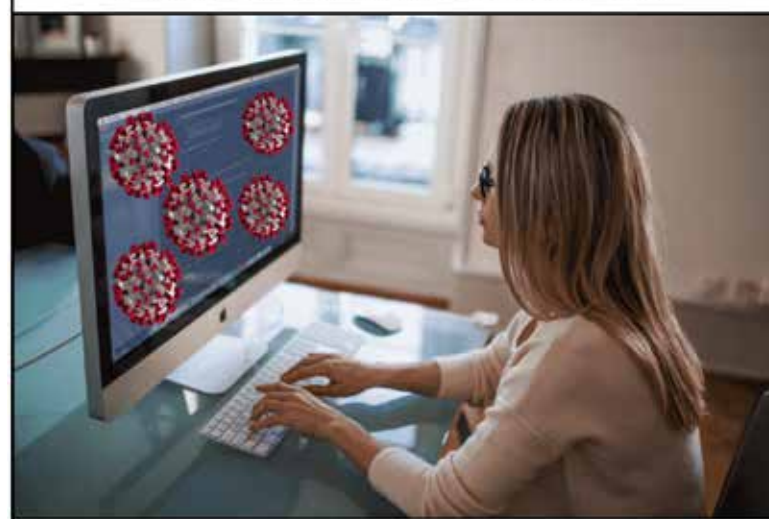
WC-PAPIER OP? GEEN NOOD! HIER ZIJN ENKELE ALTERNATIEVEN

WU-TANG CLAN STELT NIEUWE SINGLE IN ANTWERPEN VOOR

ONLINE LESSEN AL METEEN AFGESCHAFT

COVID-19 OOK ACTIEF ALS COMPUTERVIRUS

SUPERMARKTEN KAMPEN IRONISCH GENOEG MET TEVEEL AAN HAMSTERS

KAYLAN SARO

Nog niet uitgelezen?

LEES VERDER OP VETO.BE

colofon

LOKO annuleert Beiaardcantus

KU Leuven raadt studenten in buitenland aan niet terug te keren

Bloedserieweek gaat wél door: 'Nood nu net erg hoog'

Ana Van Liedekerke
hoofdredacteur
ana@veto.be

Lien De Proost
redactiesecretaris
lien@veto.be

Tijs Keukeleire
redacteur onderwijs
tj@veto.be

Daan Delespaul
redacteur sociaal
daan@veto.be

Pieter Jaspers
redacteur internationaal
pieter@veto.be

Mathilde Dams
redacteur student
mathilde@veto.be

Benno Debals
redacteur onderzoek
benno@veto.be

Mathieu Lonbois
redacteur cultuur
mathieu@veto.be

Arne Van Lautem
eindredacteur
arne@veto.be

Jan Costers
redacteur KU Leuven
jan@veto.be

Anne-Leen Declercq
redacteur beeld
anneleen@veto.be

eindredactie Arne 'Salma Hayek' Van Lautem, Arthur 'Monica Bellucci' Hendriks, Abel Romkes, Maria-Laura Martens, Mathilde Dams, Ana 'niet Remo' Van Liedekerke, Pieter 'hamsteraars die ervoor zorgen dat mijn oma'tje op nieuwe voorraad moet wachten tot maandag' Jaspers, Mathieu 'wc-papier om tegen woekerprijzen door te verkopen' Lonbois, Sander Schoepen, Joanna 'boeken en een hond' Wils, Thomas 'te laat opduikende burgerzin en buspassen' Maes, Jan Nysen, Benno 'de zeldzame gedrukte versie van Veto' Debals, Tijs 'schrijvers voor de katern onderwijs' Keukeleire **vormgeving** Lien De Proost, Ana Van Liedekerke **cover** Zulu Twins van Molly Winckelmans (@mollysartmove) **schrijvers** Remo 'eetbare hamsters' Verdickt, Emiel 'occulte Italiaanse manuscripten' Roothoof, Oriane Lecluyse, Tijs Keukeleire, Thomas Maes, Lien De Proost, France Schils, Maysa Angela, Pieter Jaspers, Joanna Wils, Mathieu Lonbois, Mathilde Dams, Jeremy 'serotonine' Van Weyenbergh, Primrose Ntumba, Arne Van Lautem, Daan 'hamsters, zodat ik een hamsteraar ben' Van Lautem, Ana Van Liedekerke, Benno Debals **fotografen** Elien 'affectie van mijn grootouders' D'hoore, Joanna Wils, Lisa Thieren, Lara Lismont, Maarten Van Malcot, Jan Nysen, Mikhail 'slechte b-films des te slechter des te beter' Efimenko **illustratoren** Anne-Leen 'prei, preisoep, preitaart, preiquiche, prei, prei & nog meer prei' Declercq, Catherina Hermans, Esther Vandenberg, Lucas Palmans, Kaylan Saro, Mikhail Efimenko, Frank 'chocomek van Everyday' Claikens, Miel Vandepitte, **KU Leuven** Sander Van den Broeck, Mathilde Dams, Frank Claikens, Arne Van Lautem, Jan Costers **TVeto** Frank Claikens, Philip Lammens, Ana Van Liedekerke, Jan Nysen, Remo Verdickt, Maarten Van Malcot, Maarten Dascotte **strip** Kaylan Saro

Veto is een uitgave van de Leuvense studentenkoepel LOKO. De standpunten verdedigd in Veto stemmen niet noodzakelijk overeen met de standpunten van LOKO.

Wil je hier volgende keer ook vernoemd staan? Kom dan naar onze redactievergadering, elke donderdag om 19u in de Minderbroedersstraat 10; of stuur een mailtje naar veto@veto.be en beantwoord de CORO(NA) FONVRAAG: Wie of wat zou jij hamsteren tijdens een virusepidemie?

KU LEUVEN

Ontdek de KU Leuven-collectie

Naamsestraat 22, 3000 Leuven

www.kuleuven.be/shop